

Analýza pojistného trhu v oblasti životního pojištění

Michaela Julinová

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
 - bez omezení;
 - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, 1. dubna 2012.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce bylo osvojení teoretických poznatků a principů moderního pojišťovnictví s následnou implementací do praktických příkladů. Teoretická část je zaměřena na vysvětlení podstaty životního pojištění, novinek a změn v oblasti komerčního životního pojištění a zajištění v souvislosti se vstupem do EU a se změnami, které s tím souvisí. Důraz byl kladen na vysvětlení podstatných rozdílů mezi základními 3 druhy životního pojištění a srovnání některých z nich. Dále jakých chyb se dopouštějí lidé při výběru, sjednávání a následně při běhu svých pojištění. Byly vysvětleny podstatné rozdíly a upozorněno na možná rizika.

Klíčová slova: Pojišťovnictví, pojistný trh, pojišťovny, regulace pojišťovnictví, zajišťovny, pojištění, komerční pojištění, životní pojištění, investiční pojištění, kapitálové pojištění, rizikové pojištění, odbytné.

ABSTRACT

The aim of this Bachelor thesis was the acquisition of theoretical knowledge and principles of modern insurance industry with subsequent implementation into practical examples. The theoretical part is focused on the explanation of the nature of life insurance, news and changes in the area of commercial life insurance and reinsurance in connection with entry into the EU and the changes that it would entail. Emphasis was on the explanation of the essential differences between the Basic 3 types of life insurance, and a comparison of some of them. Furthermore, what kind of errors by the clients in the selection, negotiation, and subsequently at runtime of their insurance. I explained the essential differences, and drew attention to the possible risks.

Keywords: Insurance, insurance market, insurance companies, the regulation of insurance, reinsurance, insurance, commercial insurance, life insurance, investment, insurance, capital insurance, risk insurance, surrender.

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Hanákové za trpělivé vedení a cenné rady při tvorbě této BP. Také musím poděkovat osudu, který mě zavál do České pojišťovny a.s. Získala jsem tak cenné zkušenosti a znalosti ze světa pojišťovnictví ale také lekci o tom, jak tvrdý je obchodní svět v oblasti pojištění.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 O POJIŠTOVNICTVÍ.....	13
1.1 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ.....	14
1.2 DEFINICE POJIŠŤOVACÍ ČINNOSTI.....	15
1.3 DEFINICE ZAJIŠŤOVACÍ ČINNOSTI.....	15
1.3.1 ZAJIŠŤOVNY	15
1.4 ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN	16
1.5 REGULACE A DOHLED	17
2 NOVÝ ZÁKON O POJIŠŤOVNICTVÍ	18
2.1 SYSTEMATIKA ZÁKONA O POJIŠŤOVNICTVÍ.....	18
2.2 SOLVENTNOST POJIŠŤOVEN	20
2.2.1 SOLVENCY II – DŮSLEDKY PRO ŘÍZENÍ RIZIK	20
3 RISK MANAGEMENT	22
3.1 VSTUP DO EU A ČESKÝ POJISTNÝ TRH	22
3.1.1 BILÁ KNIHA ZÁRUK V POJIŠŤOVNICTVÍ	23
4 OBLAST ŽIVOTNÍHO POJIŠŤENÍ.....	26
4.1 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTNÍHO POJIŠŤENÍ.....	26
4.2 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ OBČANSKÉHO ŽIVOTNÍHO POJIŠŤENÍ.....	27
4.3 POSLÁNÍ ŽIVOTNÍHO POJIŠŤENÍ	27
4.3.1 DEFINICE ÚMRTNOSTI	27
4.3.2 ÚMRTNOSTNÍ TABULKY	28
5 METODY, KRITÉRIA ANALÝZY A CÍLE PRÁCE.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	32
6 FINANČNÍ GRAMOTNOST POPULACE.....	33
6.1 VÝZKUM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI VZORKU POPULACE.....	33
7 ŽIVOTNÍ POJIŠŤENÍ.....	38
7.1 INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠŤENÍ	40
7.1.1 KOOPERATIVA A.S. PERSPEKTIVA 7NB	41
7.1.2 ČP A.S. DIAMANT.....	42
7.1.3 ČP A.S. SLUNÍČKO+.....	44
7.2 PRŮBĚH IŽP.....	45
8 KAPITÁLOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠŤENÍ.....	47
8.1 CO KŽP NABÍZÍ	47
8.1.1 KOOPERATIVA A.S. HARMONIE	47
8.1.2 ČP A.S. PATRIOT-KŽP S PEVNOU LHŮTOU VÝPLATY	48
8.1.3 ČP A.S. KOMBID.....	50
9 RIZIKOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠŤENÍ.....	52
9.1 CO RŽP NABÍZÍ.....	52

9.1.1	ČP A.S. MULTIRISK	52
9.1.2	KOOPERATIVA A.S RUBIKON	55
9.1.3	WÜSTENROT PROSICHR.....	55
9.2	NEPROPLÁCENÉ ÚRAZY RP	56
10	DAŇOVÁ UZNATELNOST ŽPOJ.....	59
11	MYLNÉ INFORMACE U VEŘEJNOSTI.....	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	69
	SEZNAM GRAFŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Myšlenky na pojistnou ochranu jsou velmi staré a humánní současně. Každý člověk je odedávna pronásledován myšlenkami a obavami o svou budoucnost. Proto vzniklo v historické době pojištění, které pomáhá zabezpečit a zaručit právo na vyplacení prostředků pro úhradu potřebných výdajů při vzniku události z nahodilých příčin.

Už ve starověku vznikaly první myšlenky na pojistnou ochranu. Kulturní národy zakládaly různá sociální zařízení, která byla prapředkem dnešních pojišťoven a tedy i předchůdci životního a majetkového pojištění. Jsou známy záznamy z let 2000 př. n. l. o sdružení majitelů velbloudů, které pomáhalo členům při ztrátě.

Ve staré Indii zase existovalo pojištění obchodníků a jejich úvěrů. U Fénicičanů to bylo pojištění dopravních lodí i jejich nákladů.

Současná neklidná doba a společenská nestabilita ekonomická i politická je doprovázena také živelnými katastrofami a to tím víc podtrhuje význam určitých stabilizujících institucí, které mohou pomáhat zmírňovat dopad a důsledky negativních finančních událostí na člověka.

Teroristický útok na USA byl jedním z velmi významných faktorů oslabení finančního odvětví pojišťovnictví, které se do roku 2001 velmi stabilizovalo a vyvíjelo progresivně. Roky poté znamenaly zvyšování sazeb nejprve zajistného vůči pojišťovnám a následně i pojistného vůči nám, klientům pojišťoven.

Pojišťovnictví se stalo středem zájmu potencionálních klientů, kteří si přejí finanční stabilitu a jistotu a na druhé straně se musí vyrovnávat s problémy obyvatel a cenovou dostupností svých služeb.

Je pro nás pojištění nezbytná nutnost? Pro případ nenadále nepříjemné události (vážná nemoc, úraz, smrt) ano. Otázkou zůstává, zdali je výhodnější kombinace rizikového životního pojištění a otevřených podílových fondů, nebo investice prostřednictvím investičního životního pojištění. Je celá řada otázek a také spousta produktů, které v současnosti pojišťovny nabízí.

Pracuji od roku 2011 v České pojišťovně a.s. a v bakalářské práci chci vytvořit pro širokou veřejnost jakýsi podrobný rozbor toho, co nabízí současný pojistný trh v ČR v oblasti životního pojištění. Jak se vyvíjí v návaznosti na naši existenci v rámci EU, jaké změny přinesl nový zákon o pojišťovnictví, jak funguje zajištění pojišťoven, co se chystá v blízké

budoucnosti a dopady ekonomické krize na zpřísnění dohledu nad celým pojistným trhem a finančním světem. To v teoretické části.

V praktické části bude hlouběji provedena analýza a porovnání, co znamenají a obsahují jednotlivé tři základní produkty ŽP: investiční, kapitálové a rizikové. Porovnání výhod a nevýhod jednotlivých základních druhů produktů a jejich hlubší rozbor. Bude uvedeno také několik modelových příkladů, tak jak je prezentují vybrané pojišťovny, zejména Česká pojišťovna a.s. Také zde promítnu zkušenosti zaměstnance jedné z největších pojišťovacích společností ČP a.s. a upozorním na důležité aspekty při výběru a správě životního pojištění, na které běžný člověk zapomíná anebo nad nimi nepřemýšlí.

Cílem práce je vyhodnotit základní rozdíly mezi jednotlivými životními pojištěními a upozornit na co se zaměřit při výběru vhodného typu.

Pojišťovnictví je nesmírně rozsáhlý a zajímavý obor pro milovníky čísel a finančního světa. Přes jednotlivé produkty životního pojištění je možno se dostat k náhledu do světa investic a kapitálové oblasti. Současně ale také trochu nepřehledný a nesrozumitelný obor pro širokou laickou veřejnost, která je ale paradoxně jeho nejširším uživatelem.

Z vlastní zkušenosti při práci pojišťovacího poradce vyplývá, že finanční gramotnost v oblasti pojištění a zajištění stability každého jednotlivce je obecně velmi malá a nedostatečná a není to ovlivněno ani vzděláním, ani věkem. Lidé dostávají často neúplné a zkreslené informace z medií. Výchova ve školách k finanční gramotnosti je nulová. Objevují se názory vyučovat základy finanční gramotnosti a pojišťovnictví už na druhém stupni základních škol, s podrobnějším studiem na středních školách.

Současný svět, který všechny obklopuje, vyžaduje základní orientaci ve finančních otázkách a pojišťovnictví je vstupní branou do znalostí z oblasti finanční gramotnosti v moderním prostředí.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 O POJIŠTOVNICTVÍ

Pojišťovnictví je specifické odvětví ekonomiky, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňujících činnost lidí. Zahrnuje všechny pojišťovací instituce, které mají oprávnění k podnikání v pojištění v dané ekonomice. (Ducháčková, 2005: s. 145)

Pojišťovnictví je chápáno jako odvětví v moderní ekonomice, které je zaměřeno na tvorbu pojistných rezerv, jejich správu a užití. Pojišťovnictví zahrnuje všechny pojistitele, zajišťovatele a zprostředkovatele pojištění, případně další subjekty v daném státu nebo regionu. Je součástí finanční a úvěrové soustavy, je speciálním odvětvím peněžních služeb, které poskytuje občanům, podnikatelům a společnostem.

Pojišťovnictví je tedy odvětví ekonomiky, které se zabývá pojišťovací činností. Pojišťovací činností se rozumí dojednávání a zprostředkovávání pojištění, jeho správa a poskytování pojistných plnění. V rámci pojišťovnictví v jednotlivých zemích existují a působí instituce, jejichž účelem je organizování vzájemné spolupráce pojišťoven, asociace pojišťoven.

Každá činnost, ať je cílená nebo necílená s sebou přináší určité riziko. To pak ale znamená, že všichni vystavují sebe i své okolí nebezpečí vzniku škody, ať již na majetku nebo zdraví nebo na jiných hodnotách zájmu. (Čejková, 2003, s. 66)

Pojem "riziko" pochází z italštiny a označoval úskalí, kterému se musí mořeplavci vyhnout. Riziko lze tedy definovat jako pravděpodobnost či možnost vzniku výsledku, který lze obecně považovat za ztrátu, nezdár. Pojištění lze tedy charakterizovat jako nástroj finanční kompenzace nepříznivých následků nahodilých jevů. Pojem riziko se ovšem téměř výhradně užívá i v případě exaktního zkoumání dalších ekonomických procesů a činností s nejednoznačným nebo nejistým výsledkem, aniž rozhodovací situace jsou dopředu objektivně charakterizovány. V souvislosti s pojištěním je pojem riziko rovněž používán takto: *pojištění se považuje za formu přesunu rizika negativních dopadů nahodilosti z ekonomického subjektu na speciální instituci – pojišťovnu.* (Daňhel et al., 2005, s. 35)

1.1 Základní rozdělení

Pod pojmem pojišťovnictví jsou zahrnuty následující instituce:

- pojišťovny a zajišťovny
- pojišťovací zprostředkovatele
- státní dozor nad pojišťovnictvím
- asociace pojišťoven
- finanční instituce zabývající se pojištěním vedle pojišťoven (např. banky)
- poradenské a ostatní firmy v oblasti pojišťovnictví

Podle zaměření činnosti se člení pojišťovny na:

- Pojišťovny *univerzální* – pojišťují v podstatě všechny druhy rizik, mohou provozovat i zajištění.
- Pojišťovny *životní* – provozují životní druhy pojištění.
- Pojišťovny *neživotní* – provozují neživotní druhy pojištění.
- Pojišťovny *specializované* – specializují se na určitý druh nebo odvětví rizik, na pojišťování určitých rizik, na speciální skupiny pojištění apod.

Jsou rozlišovány také *kaptivní* pojišťovny, což jsou pojišťovny, které založil podnikatelský subjekt s cílem pojišťovat své vlastní potřeby.

Z hlediska právní formy se dělí pojišťovny na:

- Pojišťovny *státní* – jsou zřizované státem a výsledky jejich hospodaření nese stát.
- Pojišťovny *vzájemné* (družstevní) – je pro ně charakteristická vzájemná pomoc při krytí rizika mezi členy společenství, členové jsou současně pojistníky.
- Pojišťovny *akciové* – jejich základní kapitál je tvořen vkladem akcionářů, cílem podnikání je dosažení zisku, výsledky hospodaření nesou akcionáři.

1.2 Definice pojišťovací činnosti

Ve smyslu zákona o pojišťovnictví je pojišťovací činností uzavírání pojistných smluv pojišťovnou, správa pojištění a poskytování plnění z pojistných smluv. Součástí pojišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy pojišťovny, (dále jen "finanční umístění"), uzavírání smluv pojišťovnou se zajišťovny o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv (pasivní zajištění) a činnost směřující k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků (zábranná činnost). (Česká asociace pojišťoven, © 2011)

1.3 Definice zajišťovací činnosti

Ve smyslu zákona o pojišťovnictví se jedná o uzavírání smluv, kterými se zajišťovna zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže označená, a pojišťovna se zavazuje platit zajišťovně ve smlouvě určenou část pojistného z pojistných smluv uzavřených pojišťovnou, které jsou předmětem této smlouvy, (dále jen "zajišťovací smlouva"), uzavírání zajišťovacích smluv mezi zajišťovny, správa zajištění a poskytování plnění ze zajišťovacích smluv. Součástí zajišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy zajišťovny. (Cipra, 2004)

1.3.1 Zajišťovny

Pojišťovny v České republice intenzivně využívají služeb zahraničních zajišťoven. Žádná zajišťovna se sídlem v České republice zatím nevznikla. Musela by disponovat dle legislativy základním kapitálem nejméně 1 mld Kč. Zajišťovny pomáhají pojišťovnám v rozdělení různých rizik, které vycházejí z pojišťovnictví. Samozřejmě, že jedna pojišťovna nevyužívá služeb jen jedné zajišťovny. Pojišťovny se nechávají zajišťovat u více institucí. Rozkládají tím riziko toho, že by některá ze zajišťoven přestala plnit. (Cipra, 2004, s. 24)

Jsou rozděleny na tyto základní:

a) *Nadnárodní zajišťovny* – nabízejí kvalitní zajišťovací servis, obchodují prostřednictvím pevné sítě poboček v řadě zemí (Swiss Re)

b) *Regionální* a specializované zajišťovny – mají menší kapacitu a zaměřují se na danou lokalitu či odvětví (Hannover Re, Generali PPF Holding)

c) *Dceřiné* zajišťovny velkých pojišťoven – vznikají osamostatněním původních zajišťovacích úseků velkých pojišťoven provozujících úspěšnou zajišťovací činnost a po oddělení fungují jako profesionální zajišťovny.

d) *Státní* zajišťovny – objevují se v rozvojových zemích s cílem podpořit domácí pojišťovací průmysl a neodvádět peníze do zahraničí.

e) *Lloyd's* – společenství profesionálních pojistitelů a zajišťovatelů v Londýně s velmi dlouhou tradicí (od roku 1769). (Cipra, 2004, s. 25)

Kvalita zajišťovatele se promítá významnou měrou do hospodářského výsledku pojišťovny. Rating vyhodnocuje světově uznávaná společnost: STANDARD & POOR'S. (Hradec, Krivohlávek a Zárybnická, 2005, s. 147)

V České republice funguje pouze jedna zajišťovna. Podle obchodního rejstříku VIG Re zajišťovna vznikla 18. srpna 2008. Mezi její hlavní činnosti patří šetření zajišťovacích událostí nebo poradenská činnost související se zajištěním. VIG Re zajišťovna zajišťuje v regionu střední a východní Evropy okolo jedné stovky pojišťoven. VIG Re zajišťovna patří do rakouské finanční skupiny Vienna Insurance Group. (O Pojištění, © 2008)

1.4 Česká asociace pojišťoven

Zahájila činnost k 1. lednu 1994 a je zájmovým sdružením komerčních pojišťoven.

Od r. 1998 je řádným členem Evropské pojišťovací a zajišťovací federace (CEA) a podíl členských pojišťoven ČAP na celkovém předepsaném pojistném v ČR je 98%. Počet členů je 33. Jejím posláním je zastupovat, hájit a prosazovat zájmy členských pojišťoven a jejich klientů ve vztahu k orgánům státní správy, legislativě a dalším subjektům. Dále podporovat zájmy českého pojistného trhu vůči EU, spolupracovat se zahraničními asociacemi a institucemi a podporovat rozvoj pojišťovnictví a pojistného trhu v České republice.

Hlavními úkoly jsou zpracovávat připomínky k právním předpisům týkajícím se pojišťovnictví, pojištění nebo jiných zájmů pojišťoven a prosazovat nezbytné úpravy, české i evropské legislativy a vytvářet nástroje zábrany škod a pojistných podvodů. Sjednocovat

pravidla a postupy členů v oblasti technické, informační i statistické a vytvářet informační nástroje pro veřejnost. Objektivně a srozumitelně informovat o vývoji pojistného trhu, pojistných produktech a novinkách. Přispívat k odborné informovanosti členů a zabezpečovat vzdělávání. Vytvářet pravidla etického chování v pojišťovnictví a působit při odstraňování rozporů mezi členy asociace a dbát na dodržování zásad. (Česká asociace pojišťoven, © 2010).(Viz Příloha PI)

1.5 Regulace a dohled

A - *Ministerstvo financí* zodpovídá za tvorbu primární legislativy.

B - *Česká národní banka* zodpovídá za sekundární legislativu, tj. za tvorbu prováděcích předpisů-vyhlášek. Návrh je rozeslán do vnějšího připomínkového řízení a po vyhodnocení připomínek ho projednávají pouze příslušné komise. Vyhlášku vydává ČNB.

Důvěryhodnost a stabilita pojišťovnictví je pro fungování ekonomiky jednou ze základních podmínek. Tuto důvěryhodnost a stabilitu nelze zajistit pouze tržními mechanismy, proto je činnost pojišťoven, zajišťoven a pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí regulována omezujícími a příkazujícími pravidly, především v podobě právních předpisů upravujících pojišťovací a zajišťovací činnost a pojistné zprostředkování. Dohled nad dodržováním těchto pravidel a vyvozování důsledků z jejich porušení je pak nazýván dohledem v pojišťovnictví, který vykonává Česká národní banka. Dohled v pojišťovnictví podle zákona o pojišťovnictví je vykonáván v zájmu zachování finanční stability pojišťoven a zajišťoven a ochrany pojistníků, pojištěných a oprávněných osob. Pod tímto posláním se rozumí především podpora zdravého rozvoje tržní disciplíny a konkurenceschopnosti pojišťoven a zajišťoven, předcházení systémovým krizím, ochrana pojistníků, pojištěných a oprávněných osob.

Dohled nemůže sám o sobě zabránit uzavření pro pojišťovnu nebo zajišťovnu ztrátových obchodů či porušení pravidel jednání pojišťovacím zprostředkovatelem, je však povinen při zjištění nedostatků zasáhnout svými nástroji, kterými může být i odnětí povolení k činnosti nebo zavedení nucené správy.

Činnost pojišťoven a zajišťoven upravuje zejména zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví a prováděcí vyhlášky, které stanoví některé náležitosti spojené s plněním povinností stanovených zákonem.(Ministerstvo financí ČR, 2011)

2 NOVÝ ZÁKON O POJIŠŤOVNICTVÍ

Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

Po téměř ročním projednávání v parlamentu byl vydán ve sbírce zákonu nový o pojišťovnictví (ZPoj). Nahradí více než deset let starý zákon o pojišťovnictví. Přináší řadu významných věcných změn v regulaci pojišťovacího sektoru a kompletně mění systematiku právní úpravy činnosti pojišťoven a zajišťoven.

Hlavním cílem tohoto zákona je plně *sladit právní úpravu* pojišťovacího s požadavky evropského práva – především transponovat směrnici o zajištění a směrnici o kvalifikovaných účastech a dále modernizovat strukturu právní úpravy pojišťoven a zajišťoven v prostředí jednotného evropského trhu. Vzhledem k zásadní reformě evropské regulace pojišťovacího sektoru v rámci směrnice Solvency II představuje ZPoj jakýsi mezistupeň, který bude významným způsobem novelizován během následujících let. Změny lze očekávat zejména v oblasti požadavku na vnitřní kontrolní řídicí systém, stanovení technických rezerv a způsobu jejich umístování. Způsobu stanovování solventnosti pojišťoven a zajišťoven a také systému jejich dohledu v EU.(BBH, advokátní kancelář, © 2009)

2.1 Systematika zákona o pojišťovnictví

Oproti stávající právní úpravě pojišťovnictví je systematika ZPoj strukturována do celkem 6 částí, které obsahují - obecná ustanovení, podmínky pro výkon činnosti v pojišťovnictví, pravidla pro výkon dohledu, úpravu mlčenlivosti, společná ustanovení a závěrečná a přechodná ustanovení. Nejobsáhlejší část ZPoj jsou podmínky pro výkon činnosti v pojišťovnictví.(Česko, 2009)

Obecné požadavky

Nový zákon výslovně stanoví podmínku, že provozovat pojišťovací nebo zajišťovací činnost na území České republiky může pouze pojišťovna nebo zajišťovna s povolením ČNB nebo s příslušným povolením z jiného členského státu.

Podmínky vedoucích osob a schvalování změn

Osoby, které mají být ve vedení pojišťovny nebo zajišťovny, musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a dostatečné odbornosti. Nově navržené vedoucí osoby podléhají předchozímu schvalování ze strany ČNB u pojišťoven (§ 19 odst. 3), i zajišťoven (§ 41).

Povolení k činnosti pojišťovny

Zákon o pojišťovnictví výslovně stanovuje, že ČNB udělí povolení po splnění podmínek stanovených zákonem, a důvody pro neudělení povolení taxativně vymezuje (§ 13 odst. 6).

Povolení k činnosti zajišťovny

ZPoj stanovuje taxativně důvody, pro které nelze povolení zajišťovně udělit (§ 36 odst. 6). Před udělením povolení zajišťovně, která je součástí pojišťovací nebo zajišťovací skupiny z jiného členského státu konzultuje ČNB příslušný orgán dohledu v tomto členském státě. Základní kapitál zajišťovny činí nejméně 500 mil. Kč při výkonu zajišťovací činnosti v oblasti životního nebo neživotního zajištění a 1 mld. Kč při výkonu zajišťovací činnosti v obou těchto oblastech.(Česko, 2009)

Technické rezervy

ZPoj ukládá pojišťovnám (§ 51) a zajišťovnám (§ 53) povinnost vytvářet technické rezervy k plnění svých závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, u kterých je pravděpodobné nebo jisté, že vzniknou, ale nejistá je jejich výše nebo okamžik ke kterému vzniknou.(Česko, 2009)

Solventnost pojišťoven a zajišťoven

Solventnost pojišťoven a zajišťoven představuje jejich schopnost zabezpečit vlastními zdroji trvalé plnění závazků z provozované pojišťovací a zajišťovací činnosti. Vychází z aktuální výše vlastních zdrojů pojišťovny nebo zajišťovny. ZPoj stanovuje požadavek, aby disponibilní míra solventnosti byla vždy nejméně na úrovni požadované míry solventnosti (§ 76).(Česko, 2009)

Odpovědný pojistný matematik

Každá pojišťovna nebo zajišťovna musí mít po celou dobu své činnosti pojistného matematika, který je zapsaný do seznamu vedeného ČNB. Pojistný matematik vedle požadavku dostatečné odbornosti musí také splňovat podmínky pro bezúhonnost a střety zájmu.(2009)

Přeměna a likvidace pojišťovny a zajišťovny

K přeměně pojišťovny nebo zajišťovny je nezbytný předchozí souhlas ČNB. Obsah a náležitosti dokladu předkládaných spolu s žádostí ČNB stanoví prováděcí vyhláška č. 17.

2.2 Solventnost pojišťoven

Solventností je schopnost pojišťovny či zajišťovny zabezpečit vlastními zdroji trvalou splnitelnost závazků z pojišťovací či zajišťovací činnosti. Požadavky na míru solventnosti byly zavedeny od roku 1970 a v pojišťovací směrnici třetí generace přijaté v r 1990. Vznikla metodika SOLVENTNOST I v roce 2002. Proces SOLVENCY I. jasně ukázal, že je požadováno zásadnější a komplexnější ohodnocení celkové finanční situace pojišťovny. Faktické nedostatky má odstranit režim SOLVENCY II z roku 2009.(Systém online, © 2011)

2.2.1 Solvency II – důsledky pro řízení rizik

Program EU včetně nového plánu Komise pro finanční služby staví před společností působící v pojišťovnictví řadu zásadních otázek. Nové přístupy ke kontrole pojišťovacích skupin vedou k radikálním změnám. Asi nejdramatičtější změny však komise vyvolává revizí dohledu nad platební způsobilostí pojišťoven. S ohledem na konsolidaci nadnárodních finančních skupin by současná pravidla pro posuzování platební způsobilosti měla být zkvalitněna a zároveň by v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví mělo dojít k jejich harmonizaci. Každý ze tří pilířů Solvency II bude determinován riziky, kterým je daný pojistitel vystaven.(Pojistný obzor, 2011)

Pilíř I

- návrh *metodiky*, týkající se *výpočtu kapitálového požadavku* a kvantitativních metod pro stanovení výše technických rezerv, řízení tržních, kreditních, operačních rizik a alokace aktiv a pasiv. Cílem Evropské komise je prosadit určitou míru souběhu pravidel s ohledem na bezpečnost, výnosnost, stupeň likvidity a míru diverzifikace portfolia. (Pojistný obzor, 2011)

Pilíř II

- pokyny pro zavedení mechanismu *důsledné interní kontroly*, pravidel řízení rizik, přehodnocení strategie zajištění a vytváření opravných položek. Za sledování kapitálové přiměřenosti budou odpovědné dozorčí orgány jednotlivých členských zemí. Bude posílána jejich mezinárodní spolupráce. (Pojistný obzor, 2011)

Pilíř III

- povinnosti instituce *uveřejňovat objektivní informace* o své obchodní činnosti a finanční situaci za účelem vyšší transparentnosti. Evropská komise očekává díky vytvořenému zveřejněním podrobnějších údajů, budou pojišťovny tlačeny k tomu, aby dodržovaly kvantitativní a kvalitativní parametry dozoru a strategii řízení rizik. (Pojistný obzor, 2011)

3 RISK MANAGEMENT

Novým podoborem spadajícím do oblasti pojišťovnictví se stal tzv. risk management. Stále doznívající dopady nedávné finanční krize, měnící se demografické podmínky, vliv přírodních katastrof, rostoucí požadavky dozorových orgánů aktivují u řady společností ve všech oborech povinnost urychleně obsadit či zkvalitnit pozici manažera pro řízení rizik. V oblasti pojišťovnictví je tato potřeba akcelerována projektem *Solventnosti II*, kde v rámci druhého pilíře budou jednotlivé společnosti povinny zodpovídat se nejen regulátorům, ale i ratingovým agenturám či auditorům z efektivně fungujícího risk managementu. Snaha o zvládnutí rizika pomocí vědeckých přístupů vedla ke vzniku risk managementu (řízení rizika).

Předmětem je umožnit v tržní ekonomice zahrnout projevy rizika vyplývající z nejednoznačnosti průběhu reálných ekonomických procesů do rozhodování o hospodářských záležitostech. Risk management spočívá v soustavné analýze ekonomické činnosti z hlediska zřetelných, potenciálních i skrytých rizik.

Postupným vývojem, kdy význam *riziko* je nahrazován spíše pojmem *nejistota*, se risk management postupně přenáší na celofiremní platformu, hovoříme o Enterprise Risk Managementu (ERM), který již pracuje nejen s rizikem, ale také s příležitostí.

Risk management je tedy speciální obor, který se zabývá řízením rizika a má několik fází:

1. Analýza rizika – provádí se určení rizika, zhodnocení míry ohrožující ekonomickou činnost lidí na konkrétní úrovni.
2. Ovládání rizika – vychází z analýzy a výstupem jsou konkrétní opatření, která jsou později realizována ve 3. fázi.
3. Kontrola a financování rizika – opatření k předcházení rizik, snižování negativních důsledků, ekonomické vyjádření těchto opatření je kontrola.

3.1 Vstup do EU a český pojistný trh

Po vstupu České republiky do EU začala platit pravidla EU, která umožňují nejen volný pohyb osob a zboží, ale i služeb a kapitálu. Dopad našeho vstupu do EU na pojistný trh byl v podstatě kladný, a to pro všechny strany: pojištěné, státního regulátora i pojišťovny a

zprostředkovatele pojištění.

Ještě před vstupem České republiky do EU se však vytvořila názorová skupina domnívající se, že náš vstup do EU povede ke snížení počtu pojišťoven a zmenšení českého pojistného trhu. Přestože k částečnému odlivu pojistníků do zahraničí došlo, jejich počet nebyl nakonec nikterak dramatický. Naopak vzrostl počet zahraničních pojišťoven. (EC.Europa, 2008)

Z pohledu spotřebitelů přineslo připojení se k celoevropskému pojistnému trhu nejen širší nabídku pojistných produktů, ale v ČR byly dokonce představeny zcela nové druhy pojištění. Při dosažení určitých objemů pojistného mají čeští spotřebitelé možnost využívat služeb zahraničních pojišťoven. Ke změnám došlo i na úrovni regulačních orgánů. Česká národní banka získala pravomoc propojit dohled nad pojišťovacím trhem s kontrolou ostatních finančních trhů, což umožňuje regulovat pojišťovací trh s ohledem na vývoj celé finanční sféry. (Měšec, 2011)

3.1.1 Bílá kniha záruk v pojišťovnictví

Vznikla jako *system záruk v pojišťovnictví* a poskytuje spotřebitelům ochranu poslední instance, jestliže pojišťovny nejsou schopny plnit své závazky. Tyto systémy chrání občany před rizikem, že jejich pohledávky nebudou vyplaceny, pokud se jejich pojišťovna dostane do platební neschopnosti. Absence harmonizovaných pravidel v oblasti systémů záruk v pojišťovnictví v EU je překážkou účinné a rovné ochrany spotřebitelů. Zkušenosti v průběhu krize naznačují, že vývoj harmonizovaných systémů záruk v pojišťovnictví by mohl přispět k nápravě nedostatků. Bílá kniha předkládá soudržný rámec pro činnost EU ohledně ochrany pojistníků a oprávněných osob v rámci systému záruk v pojišťovnictví. Navrhuje směrnici, která by zajistila, že všechny členské státy budou mít systémy záruk v pojišťovnictví splňující minimální soubor požadavků. (Pojišťovnictví, © 2011)

Tato bílá kniha zejména doporučuje:

Zajistit komplexní a rovnou ochranu pojistníků a oprávněných osob

Předcházet narušení hospodářské soutěže

Omezit negativní pobídky

Zajistit účinné vynakládání prostředků

Posílit důvěru a stabilitu trhu

Poučení z krize

Nedávné finanční otřesy způsobily, že si lidé mnohem více uvědomují existenci a omezení ochrany spotřebitelů a systémů záruk ve všech finančních sektorech. Ukázalo se, že i když odvětví pojišťovnictví nebylo příčinou krize, nebylo zdaleka imunní. Někteří významní evropští pojistitelé hlásili obzvláště těžké ztráty a byli donuceni ke značným injekcím nového kapitálu.

Přeshraniční pojišťovací činnost v EU

Přeshraniční pojišťovací činnost – poskytující pojišťovací služby v jiných zemích buď přímo, nebo prostřednictvím poboček – představuje v průměru 4,10 % celkového hrubého předepsaného pojistného v EU a objem finančního pojistného dosáhl výše 42,8 miliardy EUR. Očekává se, že činnost bude v budoucnu dále nabývat na objemu. Dokonce ani v členských státech, které mají systém záruk v pojišťovnictví, se tyto systémy ne vždy vztahují na přeshraniční činnost. Přibližně 62 % přeshraničního poskytování životního pojištění v Evropské unii není chráněno žádným systémem záruk

Důležitost zavádění systémů záruk v pojišťovnictví závisí na riziku úpadku, který hrozí pojišťovněm, a pravděpodobném dopadu těchto úpadků na spotřebitele.

Zvýhodnění pojistníků v likvidačním řízení

Dojde-li k úpadku pojišťovny, stávající právní předpisy EU pro likvidační řízení nabízejí členským státům dvě možnosti, jak ve vnitrostátním právu zvýhodnit pojistníky před ostatními věřiteli pojišťovatele, který se ocitl v likvidaci. Pojistník, který potřebuje peníze na hotovosti, však nemůže považovat za praktické spoléhat se na likvidační řízení, často složitá a zdlouhavá a může způsobit, že pojistníku bude hrozit vážný nedostatek likvidních prostředků za nevyplacená pojistná plnění.

Souvislosti

Tato bílá kniha je výsledkem práce od roku 2001 a rozsáhlých konzultací a diskusí s pojistníky, subjekty působícími v odvětví a politickými činiteli v posledních dvou letech. Vychází rovněž ze zprávy o systémech záruk v pojišťovnictví, kterou vypracovala společnost Oxera na konci listopadu 2007, a ze zprávy vypracované pro orgány dozoru nad pojišťovnictvím (CEIOPS).

Současná situace v systémech záruk v pojišťovnictví nezajišťuje stejné podmínky pro

všechny pojišťovny v EU

Skutečnost, že existují odlišné systémy záruk v pojišťovnictví (a že některé státy vůbec žádné systémy záruk nemají), vzbuzuje obavy, že domácí a přeshraniční pojišťovny působící na stejném trhu nemají stejné podmínky. Tyto obavy nabývají zejména na důrazu, jestliže někteří pojistitelé působící na stejném trhu využívají systém záruk a jiní nikoliv, neboť územní rozsah působnosti se může mezi příslušnými domácími a hostitelskými zeměmi lišit. (EU. Europa, 2010)

4 OBLAST ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Během života se člověk, ač mnohdy nerad, setkává s méně či více obvyklými nepředvídanými situacemi. Před těmi je třeba chránit sebe i své blízké, což alespoň částečně může zabezpečit životní pojištění. To ve většině případů zhodnocuje uložené finanční prostředky, které mohou následně sloužit třeba jako finanční rezerva a stabilizační faktor v překlenovacím období, částka do začátku pro potomky či v neposlední řadě jako finanční částka, která se bude v důchodu určitě hodit. (Viz. Příl. PII)

4.1 Charakteristika životního pojištění

- zahrnuje krytí rizik ohrožujících životy lidí
- výše pojistných plnění není dána velikostí škody (škodu lze jen velice obtížně ohodnotit)
- výše pojistných plnění je dána velikostí pojistné částky sjednané pojistníkem
- jsou kryta dvě základní rizika - riziko úmrtí a riziko dožití
- různé způsoby kombinace těchto rizik + v rámci některých produktů zahrnuta ještě další rizika neživotního charakteru (invalidita, úraz, vážné nemoci apod.)
- spořicí a investiční instrumenty jsou vytvářeny specifickým způsobem

Pojistné ŽP lze podle způsobu použití přijatého pojistného k zabezpečení pojistného plnění pojistitele rozdělit složky:

Rizikové pojistné - tvoří tu část netto pojistného, kde hodnota pravděpodobnosti pojistné události po dobu trvání pojištění v čase výrazně nemění, kolísání kolem průměru není v čase příliš významné a tato část pojistného se spotřebovává v průběhu pojistného období a není z něho tvořena dlouhodobá rezerva.

Pojistné rezervotvorné - tvoří tu část ryzího pojistného, kde hodnota pravděpodobnosti pojistné události v čase roste a kdy se podstatná část pojistného ukládá do rezervy na závazky budoucích let.

Pojistné v rámci ŽP může být sjednáno jako:

Pojistné jednorázové, které je zapláceno najednou při uzavření pojistné smlouvy,

běžné pojistné placené opakovaně vždy na začátku dohodnutých období (měsíčně, čtvrtletně, pololetně, ročně).

Přestože parametry životních smluv se díky své variabilitě mohou vyskytovat v různých modifikacích, jednotlivé druhy životního pojištění mají obecné vlastnosti, které je od sebe navzájem odlišují.

4.2 Základní rozdělení občanského životního pojištění

- Investiční životní pojištění
- Kapitálové životní pojištění
- Rizikové životní pojištění
- Univerzální (flexibilní) pojištění
- Pojištění ve prospěch dítěte

4.3 Poslání životního pojištění

Historicky nejdůležitějším posláním ŽP byla finanční ochrana pozůstalých v případě *úmrtí* živitele. Rodina získávala příjmy jen od jednoho živitele. Dřívější finanční ochrana už neplatí v současných rozměrech. Jednalo se spíš o skromnou podporu a většinová část byla spotřebována na náklady spojené s pohřbem. Dnes je podstata a poslání zcela odlišné. Je třeba chránit sebe i své blízké, což alespoň částečně může zabezpečit životní pojištění. Dnešní význam životního pojištění se posouvá od pojištění smrti, které zůstává povinným rizikem, k *rezervotvorným* pojištěním. Každý si uvědomuje možnost svého *dožití se* konce pojistné doby.

4.3.1 Definice úmrtnosti

Pojišťovny neustále sledují demografickou strukturu obyvatelstva a také jeho úmrtnost. Na základě obdržovaných informací jsou sestaveny různé pojistné smlouvy, které se vztahují k výsledkům dosažené výzkumem v ČR. Struktura obyvatelstva je jedním z nejdůležitějších ukazatelů v životním pojištění. Podle statistik se rodí více chlapců než děvčat, mužská populace více trpí na úmrtnost než ženy, úmrtnost mužů se také značí jako mužská nadúmrtnost. Tato rozlišná úmrtnost

mužů a žen je viditelná při stanovení věku dožití zkoumané populace. Výzkumy, které se provádí ve spolupráci s různými úřady a také nemocnicemi, jsou zadávány do tzv. úmrtnostních tabulek, kde jsou zaznamenány veškeré dosažené informace.

4.3.2 Úmrtnostní tabulky

Úmrtnostní tabulky (Viz. Příl. PIII) jsou důležité při stanovení pojistného a v pojistných kalkulacích pro určitý věk a pohlaví. Zadávají celočíselnou délku života, která je zde znázorněná věkem označovaným písmenem X . Zaznamenává vývoj populace vycházející z úmrtnosti obyvatel v jednoletých věkových skupinách – výchozím bodem je pravděpodobnost úmrtí - q_x .

X – věk

q_x – pravděpodobnost úmrtí

p_x – pravděpodobnost dožití se věku X

l_x – počet dožívajících se věku X

L_x – počet let prožitých jedinci ve věku X

${}^{\circ}e_x$ – střední délka života

μ_x – intenzita úmrtnosti – většinou se neuvádí

T_x – počet zbylých let života jedinců ve věku X

Věk	Pravděpodobnost úmrtí	Pravděpodobnost dožití věku X	Počet os. dožívajících se věku X	Počet osob zemřelých ve věku X	Střední počet os. žijících ve věku X	Počet zbylých let života	Střední délka zbylých let života
X	q_x	p_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
		$1-q_x$	$l_{x+1}=l_x-d_x$	$q_x \cdot l_x$	$(l_{x+1}+l_x) / 2$	$\sum l_x$	T_x / l_x

Zdroj: ČSU

Tab. 1. Výpočtové ukazatele

Příklad výpočtu nettopojistného pro různé věkové skupiny:

Nettopojistné pro pojištění dožití věku 60let při pojistné částce 1.000Kč úmrtnost: ČR 2008,

technická úroková míra: 2,4% pro: muž 30let (a), muž 20let (b), žena 30let (c)

Řešení: Je použit vzorec pro výpočet

${}_nE_x = \frac{l_{x+n}}{l_x} * v^a = \frac{l_{x+n}}{v^x} * v^{x+n} = \frac{D_{x+n}}{D} l_x$
<p>Zjednodušení vzorce</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: 60%; text-align: center;"> ${}_nE_x = \frac{D_{x+n}}{D_x}$ </div> <p>Výpočet D_x – Diskontovaný počet dožívajících se věku x</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px auto; width: 40%; text-align: center;"> $D_x = l_x * v^x$ </div>

Zdroj: ČSU

Tab. 2. Vzorce výpočtu nettopojistného

$$a) \quad 1000 * {}_{30}E_{30} = 1000 * \frac{D_{60}}{D_{30}} = 1000 * \frac{20535,41}{48265,72} = \mathbf{425,50 \text{ Kč}}$$

$$b) \quad 1000 * {}_{40}E_{20} = 1000 * \frac{D_{60}}{D_{20}} = 1000 * \frac{20535,41}{61716,75} = \mathbf{332,70 \text{ Kč}}$$

$$c) \quad 1000 * {}_{30}E_{30} = 1000 * \frac{D_{60}}{D_{30}} = 1000 * \frac{22440,69}{48713,43} = \mathbf{460,70 \text{ Kč}}$$

Z výsledků vyplývá:

Muž ve věku 30let platí na dožití věku 60let měsíční nettopojistnou částku 425,50 Kč, ale žena ve stejném věku platí částku ve výši 460,70 Kč, jelikož je u ní větší předpoklad, že se tohoto věku dožije.

V porovnání různých věků u mužů jsou vidět rozdíly v částce, která je stanovená na základě věku a zdravotní stránky jedince. Ve 20 letech je větší předpoklad, že se dožije věku 60let. (Ducháčková, 2005)

5 METODY, KRITÉRIA ANALÝZY A CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je analyzovat pomocí sekundární analýzy životní pojištění a základní rozdíly mezi jednotlivými typy. Kriteřiem analýzy bylo: velikost pojistného krytí v poměru k splacené částce, množství připojištění, počet osob, bezpečnost vložených investic, daňová uznatelnost. Uvedená kritéria by měla sloužit jako návod pro potencionálního pojištěnce při výběru vhodného typu pojištění.

Subjekty analýzy:

- životní pojištění investiční (ŽPI)
- kapitálové pojištění (ŽPK)
- rizikové pojištění (ŽPR)

Body analýzy:

- věk pojištěného
- pojistné plnění-peněžní částka vyplacená pojistitelem jako náhrada vzniklé škody v souladu s pojistnou smlouvou a pojistnými podmínkami
- pojistné podmínky
- výluky z pojištění
- druhy připojištění
- výnosnost fondů
- garance výnosu
- daňová uznatelnost
- předpokládané zhodnocení
- celkem zaplacené na pojistném

Metoda zpracování

Sekundární výzkum dostupných materiálů pro produkty jednotlivých společností.

Cíl praktické části:

Přehledný obraz dostupných materiálů a srovnání vybraných produktů dle srovnatelných kritérií, praktický návod, jak vybrat vhodné životní pojištění, rozhodnutí na základě podrobných náhledů na jednotlivé druhy a vybrané produkty.

II PRAKTICKÁ ČÁST

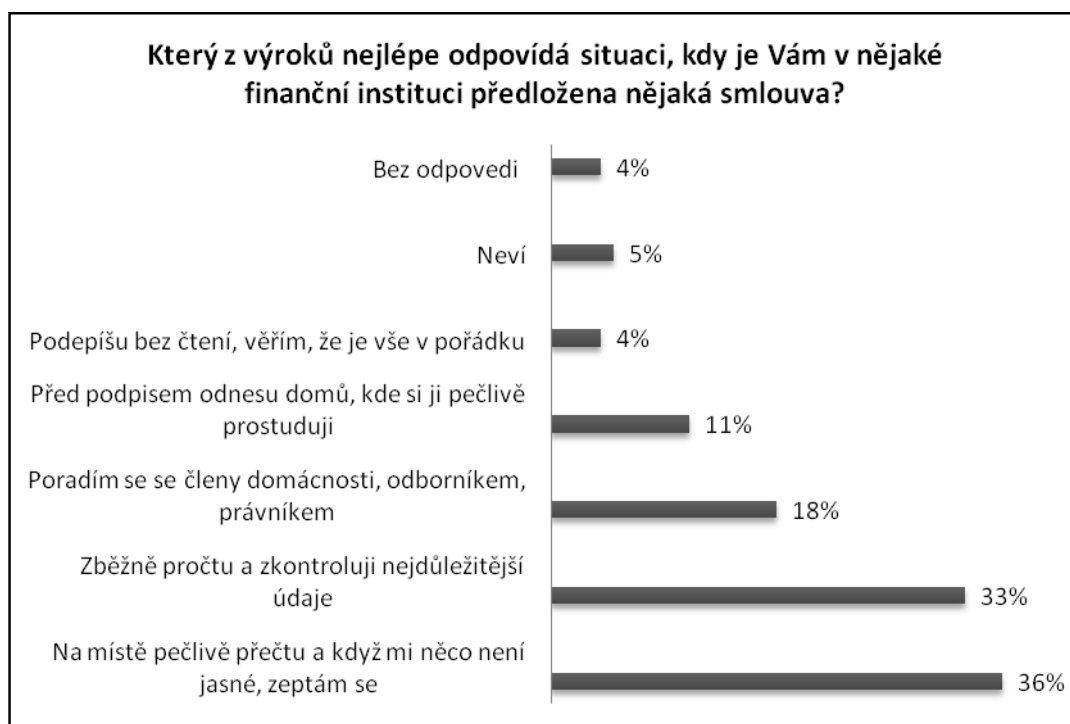
6 FINANČNÍ GRAMOTNOST POPULACE

Pojistnou smlouvu si před podpisem přečte jen polovina Čechů.

Jen 53 % procent obyvatel smlouvy před samotným podpisem pečlivě prostuduje. 9 % z těch, kteří smlouvy nečtou detailně, uvádí jako důvod nedostatek času. 3 % zájemců o pojištění se domnívá, že všechny smlouvy jsou standardizované. Pouze 27 % klientů pojišťoven své smlouvy aktualizuje. Průzkum ukázal, že 44 % obyvatel se při podpisu pojistné smlouvy soustředí pouze na pár klíčových bodů, 4 % se pak přiznala, že pojistné smlouvy před podpisem vůbec nečte. 13 % těch, kteří smlouvy nečtou, dokonce rezignovaně prozradilo, že smlouvám stejně nerozumí, a proto by jim jejich čtení nebylo nic platné.

Většina se bohužel o pojistnou smlouvu v průběhu jejího trvání moc nezajímá. Průzkum ukázal, že 35 % aktualizuje pojistnou smlouvu jen výjimečně, 16 % ji nikdy neaktualizovalo a celých 21 % dotázaných není vůbec seznámeno se skutečností, že by pojistnou smlouvu mohlo nebo dokonce muselo z nějakých důvodů aktualizovat.

6.1 Výzkum finanční gramotnosti vzorku populace

Zdroj: STEM

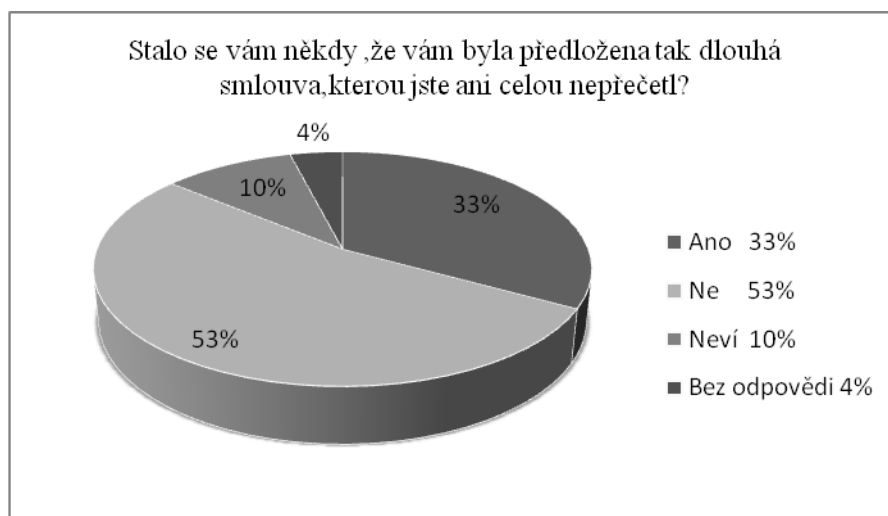
Graf. 1. Finanční gramotnost populace

Zdroj: STEM

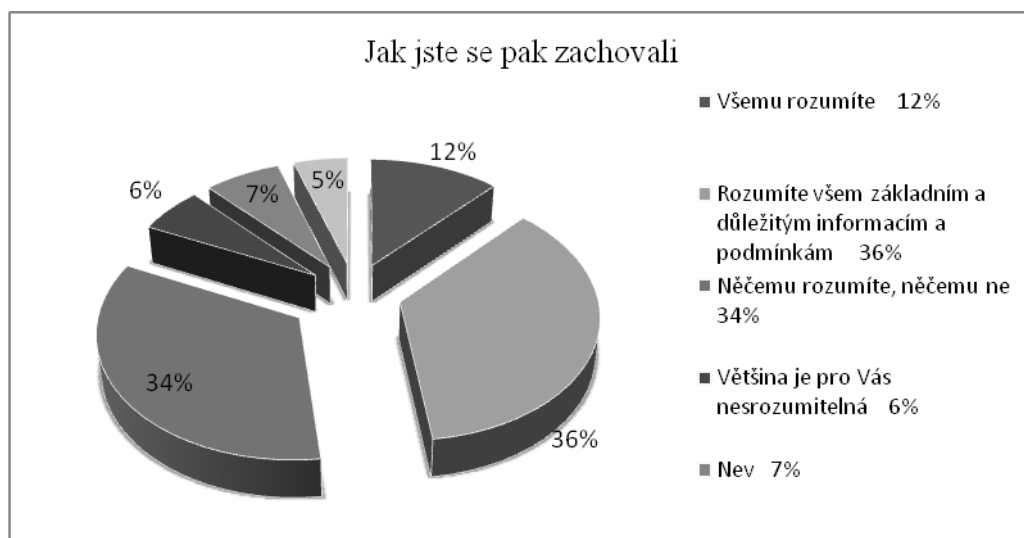
Graf. 2. Postup při předložení smlouvy

Všemu ve smlouvách rozumí jen o málo více než desetina lidí; jen čtvrtina pracovníků finančních společností je vždy ochotna nejasnosti vysvětlit

Zdroj: STEM

Graf. 3. Chování populace při předložení smlouvy

Zdroj:STEM

Graf. 4. Chování populace při předložení smlouvy

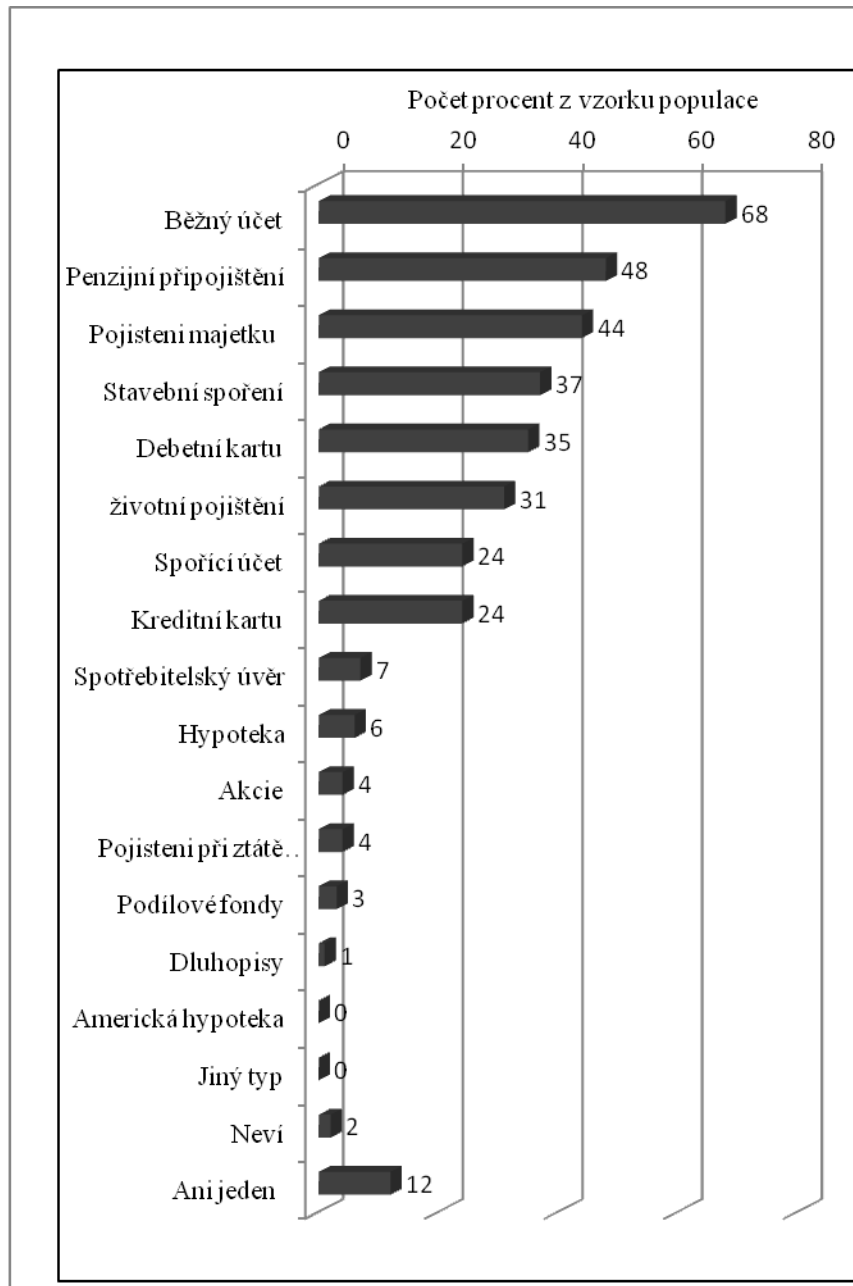
Téměř tři čtvrtiny lidí, kterým byla předložena tak dlouhá smlouva, že ji nakonec nepřečetli úplně celou, ji nakonec nepodepsali

Finanční produkty

Většina lidí zná velmi širokou škálu finančních produktů, využívají však většinou jen ty základní.

Ti, kteří si nějaký finanční produkt v posledních dvou letech sjednali, nejčastěji mezi informačními zdroji, které při výběru využili, uváděli: informace od zaměstnanců pobočky, informace nalezené na internetu, doporučení nezávislého poradce a doporučení známých či příbuzných nepracujících v oblasti financí.

Z výzkumu společnosti STEM v roce 2012 vyplývá ,že životní pojištění využívá jen menší třetina obyvatelstva ,kdežto o majetek se obává 44% populace .

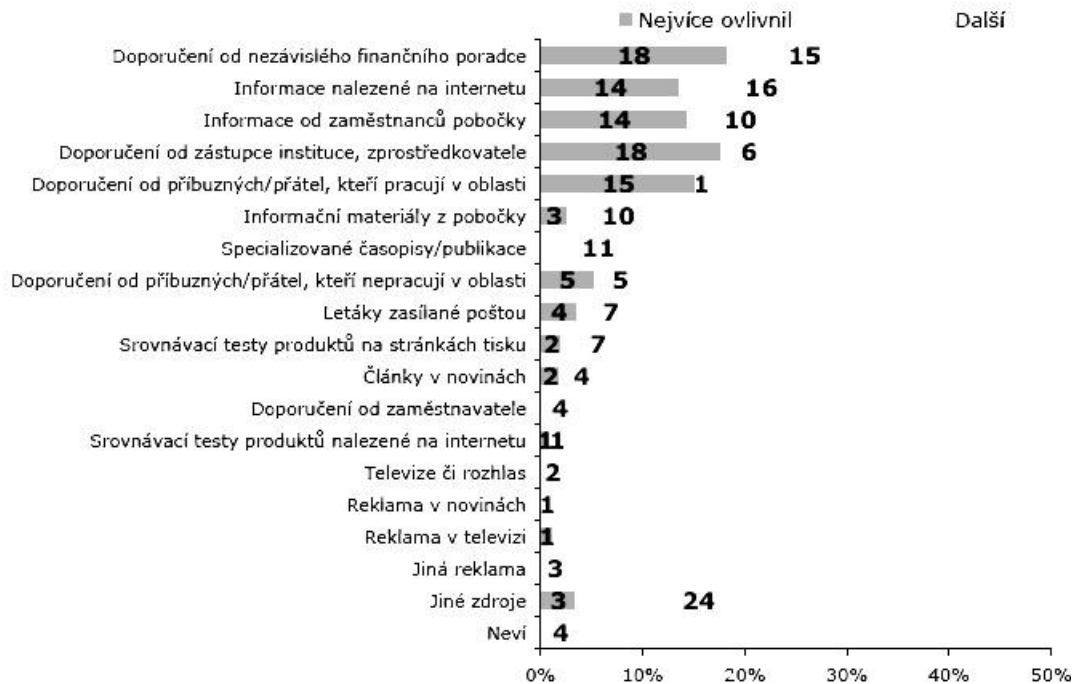
Zdroj: STEM

Graf. 5. Produkty, které používají oslovení respondenti

Informační zdroje - životní pojištění

Otázka OECD

ZÁKLAD: Respondenti, kteří si v posledních 2 letech sjednali životní pojištění, n=73

Zdroj: STEM

Graf. 6. Informační zdroje k životnímu pojištění

Z výzkumu vyplývá, že významný podíl na informacích o životním pojištění mají finanční poradci, zástupci institucí, přátelé, méně pak pracovníci pobočky. Informační letáky ať už na pobočce nebo poštou mají marginální význam. Zajímavý je podíl 11% srovnávacích testů na internetu.

7 ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Podle průzkumu 2011 mají Češi průměrně život pojištěn na 400 tisíc korun, což však není dostačující. Pojistná částka by měla dosahovat dvojnásobku, lépe však trojnásobku ročního platu. V případě aktuální průměrné mzdy 23 144 korun měsíčně by to tedy bylo minimálně 830 tisíc korun. Pokud však má člověk hypotéku nebo jiné úvěry, doporučuje se pojistnou částku ještě navýšit.

Na více než 500 tisíc korun je ale přitom podle průzkumu pojištěno pouze 35% Čechů - téměř 2/3 lidí by tak měly zvážit navýšení pojistné částky svého životního pojištění.

Průzkum také ukázal, že hlavním motivem k uzavření životního a úrazového pojištění je starost a péče o rodinu. Zajištění rodiny do budoucna v případě smrti jednoho z rodičů představuje pro Čechy nejdůležitější důvod pro uzavření životního pojištění. Životní pojistku si právě z obav o budoucnost své rodiny uzavírá 41 % lidí.

Nejčastějším impulsem, který ke sjednání životního pojištění přiměje 29% Čechů je pak logicky narození potomka. Děti nejen mění rodinné zvyklosti, ale mají také zásadní vliv na přemýšlení dospělých o budoucnosti.

Podle průzkumu má každá česká domácnost uzavřeny v průměru 2,2 životní pojistky. Rodiče se proto stále častěji nespolehají pouze na jednoho živitele a raději se pojistí oba.

V případě úrazového pojištění je tento trend ještě patrnější. Pouze u 11 % Čechů s úrazovou pojistkou nemá zároveň sjednáno úrazové pojištění někdo další z rodiny. Pro všechny ostatní je velmi důležité úrazově pojistit také svého partnera nebo děti. Průměrný počet úrazových pojistek připadajících na jednu českou domácnost je 2,4.

Životní pojištění pro své potomky má sjednáno pouze 27%, úrazově však rodiče děti pojišťují na 41 %. Velká část rodičů se stále mylně domnívá, že je předčasné uzavírat pro malé děti životní pojištění. V dnešní době lze ale životní pojištění kombinovat jak s úrazovým pojištěním, tak se spořením. V rámci jedné smlouvy lze děti nejen pojistit, ale zároveň vklady zhodnotit.

Po několika letech průběžného růstu poklesly roční výsledky pojistného trhu o 0,3 %. Ani přetrvávající zájem veřejnosti o investiční produkty životního pojištění nevyrovnal oslabení v neživotním pojištění, jehož předepsané pojistné pokleslo o 1,6 %. Celkový vývoj tak odpovídá průběžným trendům loňského roku:

Úbytek pojištěných osob se zabezpečením životních rizik a vyšší pojistná ochrana podnikatelů.

Trh životního pojištění nadále roste. V roce 2011 vykázaly členské pojišťovny o 1,9 % vyšší předepsané pojistné než v předchozím období. Zájem o produkty s jednorázově placeným pojistným se projevil zejména u obchodů spojených se stávajícími smlouvami (+20,5 %). V celkovém kontextu zaznamenalo jednorázově placené životní pojištění pokles o 700 mil. Kč. Narostl předpis v oblasti běžně placeného pojistného o téměř 1 miliardu korun, současně s rostoucím objemem pojistného a nové obchodní produkce poklesl o více než 100 tisíc celkový počet smluv životního pojištění.

	Pojištění nespojené s investičním fondem	Pojištění spojené s investičním fondem
Počet pojišt. osob 2006 Number of insured persons as per 31st December 2006	4 799 724	720 072
Počet pojišt. osob 2007 Number of insured persons as per 31st December 2007	5 225 172	1 100 441
Počet pojišt. osob 2008 Number of insured persons as per 31st December 2008	4 949 611	1 539 600
Počet pojišt. osob 2009 Number of insured persons as per 31st December 2009	4 776 469	1 975 720
Počet pojišt. osob 2010 Number of insured persons as per 31st December 2010	4 693 988	2 388 375

Zdroj: ČSU 2011

Tab. 3. Vybrané ukazatele přímých obchodů v životním pojištění

Nadále nejsilnějšími hráči na trhu jsou finanční skupiny Generali PPF Holding (Česká pojišťovna, a.s., Generali pojišťovna, a.s., Česká pojišťovna ZDRAVÍ, a.s.) a skupina VIG (Kooperativa pojišťovna, a.s., Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Pojišťovna České spořitelny, a.s.). Největší meziroční nárůst celkového objemu předepsaného pojistného, více než 800 milionů korun, vykázala Pojišťovna České spořitelny. Nárůstu o necelých 400 milionů pak dosáhly ČSOB Pojišťovna, a.s., a Allianz pojišťovna, a.s. (Viz. Příl. PXII.)

7.1 Investiční životní pojištění

Co IŽP nabízí

Investiční životní pojištění zahrnuje pojištění pro případ smrti s investováním pojistného do podílových fondů, kde je *investiční riziko na straně pojištěnce*. Zhodnocení je závislé na zvolené investiční strategii. Investiční životní pojištění přináší zpravidla vyšší zhodnocení finančních prostředků, které ale *nebývá garantováno*. Typickým znakem je možnost volby z nabídky několika investičních fondů lišících se předpokládaným zhodnocením finančních prostředků a podstupovanou mírou rizika. Standardem pojištění je možnost kdykoli změnit poměr finančních prostředků mezi pojistnou ochranou a zhodnocením finančních prostředků v závislosti na volbě výše pojistné částky a výše pojistného. Rozložení finančních prostředků mezi vybrané fondy (alokační poměr) lze v průběhu doby trvání pojištění měnit.

Pojistné plnění není sjednáno jako pevná pojistná částka, s navýšením o případné přebytky pojistného, ale jako *podíl na fondu*, který je definován počtem podílových jednotek zakoupených pojistníkem k celkovému počtu všech podílových jednotek prodaných. Osoba má nárok na odbytné, je zde ale možná redukce. Podíly na zisku se promítají přímo do růstu nebo propadu jednotlivých fondů IŽP.

Před uzavřením smlouvy

Základní otázka před uzavřením je, zda je nebo bude někdo finančně závislý. Sjednání dobrého životního pojištění by mělo být samozřejmé pro ty, na jejichž příjmu jsou závislí jiní lidé - děti, rodiče, manžel. Pokud s životním pojištěním člověk čeká do doby, až ho bude "skutečně" potřebovat, pak bude v pozdějším věku o mnoho dražší, dokonce, riskuje také to, že jej pojišťovny vzhledem ke zdravotnímu stavu odmítnou přijmout do pojištění. Pokud si pojistník v budoucnu bude potřebovat půjčit peníze na dům, auto či podnikání, budou hypotéční banky životní pojištění smluvně vyžadovat

Příklady srovnání největších pojišťoven a jejich produktů IŽP

Informace byly čerpány z dostupných zdrojů webových stránek, z on-line kalkulací a z mystery nákupu. U České pojišťovny a.s. jsou modelace vytvořeny na programu JOSWEPOS, který je používán při práci poradce.

7.1.1 Kooperativa a.s. PERSPEKTIVA 7NB

Muž ročník 1984 + dítě 5 let (dcera), riziková skupina 1, měsíční splátka 1000 Kč. Doba pojištění muž 37 let, dcera 18 let., úspora daně 34 243 Kč.

Název rizika	Muž	Pojistné	Dítě/dcera	Pojistné	Celkem
Smrt běžná	300 000	54	Nelze	0	54
Smrt úrazem	500 000	40	Nelze	0	40
Trvalé následky úrazu	400 000	80	600 000	78	158
Denní dávka léčení úrazu	200	130	300	105	235
Hospitalizace denní	200	8	200	14	22
Trvalá invalidita	500 000	150	Nelze	0	150
Celkem	-	462	-	197	659
Celkem zapláceno do 65 let	-	-	-	-	444 000
Hodnota účtu na konci	-	-	-	-	82 420
Odkupné na konci	-	-	-	-	17%

Zdroj: Vlastní, JOSWepos

Tab. 4. Modelový příklad Perspektiva 7NB Kooperativa

Možnosti produktu :Lze kdykoli přizpůsobit potřebám pojištěnce(změna pojistného, pojistných částek, varianty pojistného plnění, změna rizikových pojištění, změna dalších pojištěných osob, změna investiční strategie, prodloužení pojistné doby, odložení výplaty pojistného plnění atd.). Transparentní poplatky. Možnost plánovaného prodeje podílových jednotek ve prospěch každého dítěte. Limit pro zvýhodněné pojistné. Bonus v podobě pojištění na počátku a prémie za bezeškodní průběh na konci pojištění. Možnost nastavit individuální věk konce pojištění u všech rizikových pojištění. Žádný poplatek za správu portfolia, žádný inkasní poplatek. Komplexní úrazové pojištění při dopravní nehodě pro dospělé i

děti. Možnost pojištění vážných onemocnění dítěte. Osvobození od placení pojistného v případě smrti 2. pojištěného. Novinka od 2012 -pojištění denní dávky ošetřování dítěte. Plnění od 10. dne nemoci dítěte do max. délky 180dnů.

Výluky a nevýhody:

Prémie za bezeškodní průběh při první pojistné události zaniká. Zkoumání zdravotního stavu je nutné i u dítěte. V případě zdravotního dotazníku, kdy na jednu otázku odpovíme ANO, je vyžadována podrobná informace u ošetřujícího lékaře. Při zjištění předchozího úrazu nebo nemoci se navyšuje měsíční poplatek. Zvolená investiční varianta je deklarována jako garantovaná ale *garance ve skutečnosti není*. Při alokaci a změnách fondů jsou poplatky za reinvestici.

Shrnutí:

Vhodné pro osoby, které chtějí aktivně ovlivňovat výnos a neobávají se investovat. Lze sjednat i jako dětské a rodinné pojištění nebo jako pojištění pro případ splácení hypotéky. Nabídka 10 tržních fondů a garantovaného fondu. Je možno volně přecházet mezi fondy a to dokonce i z garantovaného zpět do tržního. Samozřejmostí je zamykání výnosů do garantovaného fondu. Výkonnost fondů lze sledovat na internetu na informačních stránkách, kde lze najít i komentáře portfolio manažera. Hodnotitelé ZLATÁ KORUNA (Finanční hodnotitelé, odborníci v pojišťovnictví a finančnictví.) udělili 3 zlaté koruny. Maximální počet osob 5, maximální vstupní věk 70 let, premie za bezeškodní průběh. Zvláštní pojistné podmínky obsahují v Čl. III. 16 bodů výluk, které je nutno bedlivě zvážit.(Viz. Příloha PVII)

7.1.2 ČP a.s. Diamant

Muž: ročník 1984 + dítě 5 let (dcera), riziková skupina 1, měsíční splátka 1000 Kč.

	Muž	Pojistné	Dítě	Pojistné	Celkem
Smrt běžná	300 000	0	nelze	0	0
Smrt úrazem	500 000	15	30 000	3	18
Trvalé následky úrazu	400 000	128	600 000	90	218

Denní dávka léčení úrazu	200	172	300	78	250
Hospitalizace denní	200	60	200	8	68
Trvalá invalidita	500 000	30	300 000	12	42
Celkem pojistné	-	405	-	191	596
Celkem zapláceno do 65 let	-	-	-	-	444 000
Hodnota účtu na konci	-	-	-	-	80 482
Odkupné na konci	-	-	-	-	80 288

Zdroj: Vlastní, JOSWepos

Tab. 5. Modelový příklad Diamant Česká pojišťovna

Možnosti produktu:

U životního pojištění Diamant je možnost investovat peníze, které se postupně spoří. Způsob zhodnocení peněz si přitom zvolíte sami. Je několik možností investování na výběr a je nutno podstoupit určité riziko. Jednotlivé programy se mohou v průběhu měnit. Maximální počet osob 10, maximální vstupní věk 96 let. Klesající stav účtu je způsoben tím, že po 20. roku běhu pojištění se částka na rizika zvyšuje vzhledem k věku a vyšší rizikivosti a tím odebírá z konečné částky.

Výluky a nevýhody:

Produkt Diamant je sice variabilní a volitelných připojištění je hodně, ale u dospělého je smrt, trvalé následky a trvalá invalidita povinné a nelze je vynechat. Není stanovena pevná měsíční částka, ale nejnižší částka pro pojištění 2 osob je 900 Kč. U tohoto produktu lze navolit i další 3 osoby, které budou souběžně pojištěny. Tento produkt je vhodný pro toho, kdo chce být propojištěn spolu s dalšími členy a současně spořit s určitou mírou rizika. Pojištění denních dávek hospitalizace je jen při úrazu. Není garantována výkonnost fondů a není zaručena návratnost zaplaceného pojistného. Doporučuji dobře zvolit výše pojistných částek s ohledem na možnost spoření a investice. Dobře si rozmyslet co očekávám od produktu. Zda naspořit nebo být pojištěn. Dále při větším počtu pojištěných v jedné smlouvě je riziko, že v době trvání smlouvy někteří chtějí ze smlouvy odstoupit a vznikají tím komplikace při přepracování. Platí, že každý 2. pojištěný ve smlouvě nemá zajištěnu běžnou smrt neúrazovou. (Viz Příloha PX)

7.1.3 ČP a.s. Sluníčko+

Muž: ročník 1984 + dítě 5 let (dcera), riziková skupina 1, měsíční splátka 1 000 Kč

Dcera: Garance dožití dítěte 100 000 Kč.

	Muž	Pojistné	Dítě/dcera	Pojistné	Celkem
Smrt běžná	300000	0	nelze	0	0
Smrt úrazem	500000	15	30000	3	18
Trvalé následky úrazu	400000	128	600000	90	218
Denní dávka léčení úrazu	200	172	300	78	250
Hospitalizace denní	nelze	0	200	0	0
Trvalá invalidita	500000	30	300000	12	42
Celkem pojistné	-	345	-	180	525
Celkem zapláceno za 21 let	-	-	-	-	252 000
Hodnota účtu na konci	-	-	-	-	153 746
Odkupné na konci	-	-	-	-	140 277

Zdroj: Vlastní, JOSWepos

Tab. 6. Modelový příklad Sluníčko Česká pojišťovna

Shrnutí:

Pojištění *Sluníčko+* má široké možnosti jak nastavit pojistné krytí různých životních situací. Lze vytvořit variantu jak spořicí, tak pojistnou. Základní nabídkový list je poměrně podrobný s popisným vysvětlením. Je mnoho variantních řešení a připojištění, které je možno zvolit. Nevýhodou jsou vyšší stanovené měsíční platby při spořicí variantě od 1 000 Kč. Možnosti připojištění dospělého: při plném invalidním důchodu dospělého smlouva běží dál a pojištěný neplatí nic až do doby konce smlouvy.

Tento produkt je vhodný pro ty, kteří chtějí trvale spořit svému dítěti až do věku 26 let a přitom být pojištěni. Je doporučeno sledovat hospodaření fondů. Počet osob maximálně 3. Lze zvolit i variantu prarodič + vnuk. Maximální věk 87 let. Je možno zvolit garanci výnosu pevnou částkou. Nevýhodou je nemožnost daňového odpočtu. Nesplňuje podmínky. Lze zvolit garantování částky při dožití, pak ale klesá rapidně částka smrt běžná dospělého.

Produkt	Poměr cena/ zajištění	Počet osob	Variabil. připojištění	Výnos na konci	Výluky	Daňová uznatel- nost	Garan- ce výnosu	Nejvyš- ší věk	Průměr
Perspektiva	2	1,8	1,5	3	3	1	5	3	2,54
Diamant	1,7	1,4	1,7	2	2,7	1	5	1	2,06
Sluníčko	1,2	3	2	1,2	2	5	1	2	2,18

Známky: 1 výborný, 2 chvalitebný, 3 dobrý, 4 dostatečný, 5 nedostatečný

Zdroj: Vlastní

Tab. 7. Souhrnné hodnocení vybraných produktů IŽP

Výhody a nevýhody investičního ŽP

- možnost měnit nastavení pojištění a rozsah pojistné ochrany
- rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění
- možnost aktivně měnit investiční strategii během trvání pojištění
- možnost vkládat a čerpat finanční prostředky v průběhu trvání pojištění
- daňová uznatelnost zaplaceného pojistného
- není garantována výše zhodnocení
- není garantována pojistná částka při dožití

7.2 Průběh IŽP

Investiční životní pojištění (IŽP) je pojištění, u kterého je výše plnění vázána na hodnotu podílových jednotek. Na rozdíl od kapitálového životního pojištění (KŽP). Záleží na tom, jak se povede zvolenému investičnímu portfoliu. Investiční riziko tedy v případě IŽP nese pojištěný, nikoliv pojišťovna jako je tomu u KŽP. Uzavřete-li si IŽP, pojišťovna vám povede individuální účet tvořený investičními podílovými jednotkami. Podílové jednotky pojišťovna nakupuje za celé nebo část od vás přijatého pojistného. Hodnota pojistného plnění v případě dožití je vázána na hodnotu vašeho podílového účtu k datu pojistné události. Z podílového účtu si také pojišťovna strhává správní poplatky a pojistné pro případ smrti - v případě pojištění na smrt, plnění nezávisí na hodnotě podílových jednotek. Výše pojistného plnění v případě dožití se konce pojištění závisí na hodnotě investičních jedno-

tek, tedy na tom, jak se bude dařit vámi vybranému fondu. Protože je životní pojištění dlouhodobý produkt, pozornost je třeba věnovat zejména výběru pojišťovny. Fond bychom měli vybírat s přihlédnutím k tomu, jak rádi riskujeme. Vyžádat si před uzavřením smlouvy test investičního rizika. (Viz. Příl. PVIII.)

<p>SILNÉ STRÁNKY:</p> <p>vysoké pojistné krytí rizik</p> <p>variabilita nastavení</p> <p>silní finanční vlastníci</p>	<p>PŘÍLEŽITOSTI:</p> <p>velká konkurence vylevňuje náklady</p> <p>zavádění nových produktů</p> <p>nezbytnost uzavření</p>
<p>SLABÉ STRÁNKY:</p> <p>náročná odbornost a kvalifikace vedení</p> <p>hrozba vstupu konkurence</p>	<p>HROZBY: Vývoj ekonomických ukazatelů vede k předčasnému rušení</p> <p>upadání zájmu o investice</p>

Zdroj: Vlastní

Tab. 8. SWOT analýza IŽP

8 KAPITÁLOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

8.1 Co KŽP nabízí

Kapitálové životní pojištění je pojištění pro případ dožití nebo smrti. Pojistnou ochranu lze rozšířit uzavřením volitelných doplňkových pojištění. V porovnání s jinými finančními produkty KŽP *garantuje zhodnocení* vložených prostředků tzv. technickou úrokovou mírou (TUM v současnosti 2,25%). Při volbě frekvence placení pojistného si můžeme vybrat z měsíčního, čtvrtletního, pololetního či ročního způsobu. V případě pojistné události se pojistné plnění vyplatí jednorázově.

V průběhu pojištění mám navíc možnost požádat o zápůjčku. Pro ochranu vložených prostředků před inflací zahrnuje pojišťovna do smlouvy možnost každoroční aktualizace (tzv. indexace) pojistné částky a pojistného s ohledem na míru inflace. Sjednáním KŽP nad částku 100 000 Kč získám slevu na úrazovém nebo nemocenském pojištění až 30% v závislosti na výši pojistného. Díky novele zákona o daních z příjmů č. 492/2000 Sb. si mohu s uzavřeným kapitálovým životním pojištěním od 1. ledna 2001 snížit základ daně až o 12 000 Kč ročně. KŽP se skládá z pojištění dvou základních rizik - z rizika *úmrtí a dožití*. Pojistné plnění je splatné v případě smrti pojištěné osoby nebo dožití se sjednaného termínu.

Příklady vybraných produktů KŽP u největších pojišťoven

8.1.1 KOOPERATIVA a.s. Harmonie

KŽP pojistný program lze zvolit a libovolně měnit podle aktuální životní situace, pojištění až 3 dětí v jedné pojistné smlouvě, možnost kdykoliv vkládat a vybírat prostředky na mimořádném účtu, premie za věrnost ve výši 5 % z pojistné částky. (Viz. Příl. PVI.)

Muž, 30 let. Ženatý. Rozhodl se pro splátku 1 000 Kč měsíčně. Částka za dobu 30 let (pojistné minus vrácené daně) 306 000 Kč Částka, kterou dostane na konci pojištění Garantovaná částka zhodnocená o podíl na zisku Kooperativy ve výši 1,7 % 374 532 Kč

Splátka	1 000
Počet let	30
Smrt	285 714
Garance při dožití	285 714
Celkem splaceno	306 000
Podíl na zisku	1,70%

Zdroj: Vlastní 2012

Tab. 9. Modelový příklad Harmonie Kooperativa

8.1.2 ČP a.s. PATRIOT-KŽP s pevnou lhůtou výplaty

Muž, 30 let. Ženatý. Rozhodl se pro splátku 1 000 Kč měsíčně. Částka za dobu 15 let (pojistné mínus vrácené daně) 196 361 Kč Částka, kterou dostane na konci pojištění Garantovaná částka zhodnocená o podíl na zisku ve výši 0,5% 196 361 Kč.

Splátka	1 000
Počet let	15
Smrt	285 714
Garance při dožití	196 361
Celkem splaceno	180 000
Podíl na zisku	0,50%

Zdroj: Vlastní

*Tab. 10. Modelový příklad Patriot
Česká pojišťovna*

Variantou KŽP Patriot je produkt s možností zprostit pojistníka povinnosti placení pojistného v případě přiznání plného invalidního důchodu. K přiznání plného invalidního důchodu musí dojít nejdříve po 2 letech od počátku pojištění. Tato čekací lhůta odpadá v případě přiznání v důsledku úrazu. Plný invalidní důchod musí být pojistníkovi přiznán před dosažením 60. roku věku pojistníka.

Lze navíc využít následující: možnost rozdělit platbu běžného pojistného na splátky, pojistnou ochranu již 5. den od sepsání návrhu do okamžiku počátku pojištění, rozšíření pojistné ochrany s volitelnými doplňkovými pojištěními, možnost každoroční aktualizace

pojistné částky i pojistného jako ochranu proti znehodnocení investic vlivem inflace, možnost zápůjčky do výše odkupného.

Shrnutí:

Pokud lze k produktu přistupovat pouze z pohledu krytí zvolených rizik (tedy riziko smrti a možná další, která lze připojistit), mohlo by zde cenou konkurovat tzv. ‚čisté‘ rizikové životní pojištění. Vyplatí se tehdy, když je dostatečný příjem, ze kterého lze ještě něco spořit. A zdůrazňuji *spořit, nikoliv investovat*. Je to produkt, který pojišťuje, zároveň spoří při relativně slušné pojistné sazbě (zde jsou na tom zřejmě lépe ti, kteří uzavřeli smlouvy do roku 2004) a při nízké míře rizika. Navíc je zde podíl na lepším hospodaření pojišťovny.

Před sjednáním pojistné smlouvy si dobře promyslet, zda peníze skutečně v blízké době nebudou chybět. Proto je třeba mít dostatečný příjem a s penězi určenými na kapitálové životní pojištění nepočítat. Případné odbytné do pátého až sedmého roku od uzavření smlouvy nezajistí ani návrat vložených prostředků po odečtení pojistné složky. Není zde také možnost se dozvědět, jaká část z námi zaslaných peněz do pojišťovny jde na pojistnou složku a kolik na spoření.

Výhody:

- garantovaná pojistná částka pro případ smrti
- garantovaná pojistná částka pro případ dožití
- garantované minimální zhodnocení finančních prostředků (TÚM)
- rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění
- daňová uznatelnost zaplaceného pojistného

Nevýhody:

- nelze libovolně měnit nastavení pojištění
- nelze aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění

8.1.3 ČP a.s. KOMBID

KOMBID

Kombinaci pojištění se zhodnocením jednorázově vložených prostředků. Bezpečné uložení peněz s garantovaným zhodnocením 2,5 %. Na konci je zpátky celý vklad zvýšený o úrok a podíly na výnosech. Rizikové pojistné se platí z výnosů vkladu. Možno libovolně zkombinovat různé druhy rizik.

Splátka	jednorázově
Počet let	10
Smrt běžná	229 710
Smrt úrazem	300 000
Garance při dožití	257 720
Jednorázově splaceno	188 543
Hodnota odkupn.9 rok	203 513
Podíl na zisku	2,50%

Zdroj: Vlastní

Tab. 11. Modelový příklad KOMBID

Česká pojišťovna

Shrnutí:

Uvedený typ pojištění je vhodný pro osobu, která má volné prostředky a ví, že je nebude potřebovat a použije je po určité době na pojištění bez dalších splátek. V tomto případě vloží jednorázový vklad 188 543 Kč. Je to typ pojištění vhodný například pro ty, kterým končí některé životní pojištění a mají nasporeno a nechtějí zatím jinam investovat nebo utratit.

Produkt	Délka doby	Poměr cena/zajištění	Podíl na zisku	Výše vkladu	Garance	Průměr
Harmonie	3,5	2	2,5	2	2	2,4
Patriot	2,5	2	4	2	2	2,5
KOMBID	2	4	2	5	1	2,8

Zdroj: Vlastní

*1 výborný, 2 chvalitebný, 3 dobrý, 4 dostatečný, 5 nedostatečný

Tab. 12. Souhrnné hodnocení vybraných produktů KŽP

9 RIZIKOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

9.1 Co RŽP nabízí

Rizikové životní pojištění zahrnuje především pojištění pro případ smrti. V případě ukončení pojistné smlouvy není vyplaceno žádné plnění (produkt neobsahuje spořicí složku).

Pro koho je pojištění určeno? Pojištění je vhodné pro ty, kteří chtějí zabezpečit své blízké pro případ smrti nebo chtějí pojištění vinkulovat ve prospěch jiného subjektu (např. hypotéka)

Příklady vybraných produktů RŽP u největších pojišťoven

9.1.1 ČP a.s. MULTIRISK

Muž: 30let riziková skupina 1, měsíční splátka 654 Kč.

Kč. Při plném invalidním důchodu zproštění od placení, pojištění plateb při PN .Celkem zaplaceno 275 100 Kč, stav účtu na konci 0 Kč.

	Muž	Pojistné
Smrt běžná	300 000	0
Smrt úrazem	500 000	20
Trvalé následky úrazu	400 000	160
Denní dávka léčení úrazu	200	216
Hospitalizace denní/úraz	200	12
Trvalá invalidita	500 000	40
Celkem pojistné	-	655
Celkem zaplaceno	-	275 100
Hodnota účtu na konci	-	0
Odkupné na konci	-	0

Zdroj: Vlastní

Tab. 13. Modelový příklad MULTIRISK Česká pojišťovna

Česká pojišťovna uvedla na trh v roce 2010 RŽP MULTIRISK. Nabízí velkou flexibilitu, řadu připojištění i přijatelnou cenu. Zajímavá bude pro držitele hypoték a pro rizikovější jedince. Pojistka je flexibilní a patří k těm levnějším. Umožňuje kombinovat pojištění smrti z jakýchkoliv příčin s pojištěním pro případ smrti s klesající pojistnou částkou podle úrokové sazby. Lze dle nastavení pojistky dostat i několik milionů korun. Nevýhodou je, že pojištění s klesající částkou se vztahuje pouze k riziku úmrtí a nikoliv invalidity či závažného onemocnění. Vedle pojistky na smrt, obsahuje i řadu dalších připojištění. Mezi jinými: pojištění proti ztrátě zaměstnání, úrazové pojištění a pojištění pro případ nemoci, denní podpory při pobytu v nemocnici., omezeno pro některé případy maximální dobou pro pobírání pojistného plnění a čekací dobou (týká se např. těhotenství a porodu či ošetření zubů). Úrazové připojištění umožňuje volbu dávky denního plnění při léčení úrazu.

9.1.1.1 Pevná nebo klesající částka

(Viz. Příl. PIV.)

MULTIRISK

	Muž	Pojistné
Smrt běžná	1 000 000	836
Smrt úrazem	1 000 000	40
Trvalé následky úrazu	500 000	200
Celkem pojistné	-	1 076
Celkem zapláceno do 65	-	451 920
Hodnota účtu na konci	-	0
Odkupné na konci	-	0
Zproštění při PN	-	ANO

Zdroj: Vlastní

Tab. 14. Modelový příklad pojistná částka pevná

MULTIRISK

	Muž	Pojistné
Smrt běžná klesající	1 000 000	377
Smrt úrazem	1 000 000	20
Trvalé následky úrazu	500 000	200
Celkem pojistné	-	597
Celkem zapláceno do 65	-	250 740
Hodnota účtu na konci	-	0
Odkupné na konci	-	0
Zproštění při PN	-	ANO

Zdroj: Vlastní

Tab. 15. Modelový příklad pojistná částka klesající

Jaké jsou výhody pojištění

- garantovaná pojistná částka pro případ smrti
- rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění
- sjednání pevné nebo klesající pojistné částky
- sjednání pojištění již na dobu 1 roku

Shrnutí:

Kdo se rozhodne sjednat si pojištění MULTIRISK, bude muset vyplnit klasický zdravotní dotazník. Dotyčný se ale musí připravit na to, že ČP a.s. bude mimo jiné zajímat, zda je levák či pravák a při sjednání pojištění závažných nemocnění pak i to, jakými nemocemi trpěli před 60. rokem rodiče pojištěného. Touto pojistkou lze zpravidla pojistit i rizikovější jedince jako jsou třeba diabetici, které některé pojišťovny odmítají pojistit. Neobsahuje žádné nestandardní výluky či omezení pojistného plnění. Velká variabilita připojištění. Možnost na jedné smlouvě pojistit celou rodinu. Při uzavření v mladém věku je cenově mnohem výhodnější. Maximální počet osob 10. Maximální věk 96 let. Pojišťovna si vyhrazuje právo na čas pro prozkoumání přijetí do pojištění.

9.1.2 Kooperativa a.s Rubikon

Komplexní rizikové životní pojištění RUBIKON

Muž 30let, měsíční platba 453 Kč. Celkem zaplaceno 190 260 Kč. Stav účtu na konci 0 Kč.

	Muž	Pojistné
Smrt	1 000 000	100
Smrt úrazem	500 000	23
Trvalé následky úrazu	400 000	280
Hospitalizace denní/úraz	500	50
Celkem pojistné	-	453
Celkem zaplaceno do 65	-	190 260
Hodnota účtu na konci	-	0
Odkupné na konci	-	0

Zdroj: Vlastní

Tab. 16. Modelový příklad Rubikon Kooperativa

9.1.3 Wüstenrot ProSichr

ProSichr Klasik

Muž 30let, měsíční platba 375 Kč. Celkem zaplaceno 157 500 Kč. Stav účtu na konci 0 Kč.

	Muž	Pojistné
Smrt	100 000	10
Smrt úrazem	1 000 000	85
Trvalé následky úrazu	1 000 000	280
Celkem pojistné	-	375
Celkem zaplaceno do 65	-	157 500
Hodnota účtu na konci	-	0
Odkupné na konci	-	0

Zdroj: Vlastní

Tab. 17. Modelový příklad ProSichr Wüstenrot

Produkt	Výše zajištění	Smrt běžná	Cena celkem	Variabilita	Připojištění	Průměr
Multirisk	1,7	1	2,5	1,5	1	1,54
Rubikon	2,5	1	2	1,8	1	1,66
Pro Sichr	2	4	1,2	4	4	3,04

Zdroj: Vlastní

*1 výborný, 2 chvalitebný, 3 dobrý, 4 dostatečný, 5 nedostatečný

Tab. 18. Souhrnné hodnocení vybraných produktů RŽP

9.2 Neproplácené úrazy RP

Jestliže je člověk pojištěn úrazovou pojistkou proto, že pravidelně sportuje, ne všechna zranění takováto pojistka kryje. Může se stát, že praskne Achillova šlacha. Skončí s nohou v sádře, ale na pojistné plnění z úrazové pojistky nedosáhne. Právě tento typ zranění totiž pojišťovny často nepovažují za klasický úraz a pro výplatu pojistného plnění jej neuznávají. Zpravidla jej řadí jako řadu jiných úrazů k únavovým zraněním.

Např. vyhozená ploténka nezíská od pojišťovny z úrazového pojištění vůbec nic, toto zranění se dle vyjádření specialistů pojišťovny považuje za únavové. Pojišťovny takovéto typy poškození chápou jako opotřebení organismu a ne jako typický úraz. Ve výlukách bývají rovněž zlomeniny v důsledku vrozené lomivosti kostí, které vznikly v důsledku nemoci. Kdo se účastní amatérských závodů na bruslích, či na horském kole nebo chodí organizované pochody, nemusí se připojišťovat. Amatérský sportovec, který se zúčastní amatérské akce, nemusí mít další dopojištění. Registrovaný sportovec nebo profesionál má pak tyto věci ošetřené dlouhodobě.

Další kategorií úrazů, které úrazová pojistka nekryje, jsou úrazy při některých *rizikových a adrenalinových sportech* či jiných činnostech se zvýšeným rizikem vzniku úrazu. Pojišťovny do takovýchto úrazů řadí například ty, které vznikly při použití prostředků na létání (paragliding, balónové létání, letecké sporty či třeba parašutismus či bungee jumping). Výluky se vztahují i na horolezecké disciplíny nebo aktivní účast na motoristických závodech či exhibicích, a to včetně tréninkových jízd.

S pojistným plněním nelze počítat v případě, že se úraz přihodil při *trestné činnosti* (zvláště pokud byl pojištěný uznán vinným z úmyslné trestné činnosti) či při aktivitě *pod vlivem*

alkoholu nebo jiné omamné látky. Záleží ovšem na konkrétní pojišťovně. Někde nevyplatí kvůli úrazu za přítomnosti omamných látek vůbec nic, jinde vyplatí jen část plnění.

Na co nezapomenout

Z požadavků, vyplývají rovněž zásady, podle kterých je dobré životní pojištění vybrat. Je vhodné řídit se následujícími zásadami.

Pojištění uzavřít v mladém věku. Obecně platí, že čím dříve se pojištění uzavře, tím menší bude pojistné. V případě, že bude pojištění potřeba na vrcholu své aktivní dráhy, může pak výše pojistného představovat i několik desítek procent navíc.

Pojištění uzavře osoba do věku minimálně 60 let. Pokud si životní pojištění uzavře pouze do nižšího věku (např. 40 let), riskuje se tím odepření nové životní pojistky z důvodu významného zhoršení vašeho zdravotního stavu, v pozdějším věku. (Viz Příloha PIV.)

Nevyužívat krátkodobých „účelových pojištění“. Krátkodobá pojištění na malou pojistnou částku velmi dobře poslouží svému konkrétnímu účelu - např. k zajištění leasingu, menšího úvěru, ale neposkytnou celoživotní zabezpečení, které potřebuji.

Pojistit se na dostatečně vysokou částku. Při sjednávání životního pojištění je důležité zvážit výši částky, na kterou být pojištěn. Pojistná částka by měla být dostatečně vysoká (ve výši několikanásobku ročního příjmu pojištěného), aby v případě potřeby zabezpečila rodinu či zajistila plynulé a bezstarostné splácení hypotéky nebo úvěru. Je výhodné sjednat pojistnou smlouvu s klesající částkou na dobu splatnosti hypotéky a s úrokem odpovídajícím danému úroku v hypo smlouvě. (Viz Příloha PIV)

S pojištěním si sjednat pojištění invalidity. Pojištění invalidity vyžadují banky při poskytování jakýchkoli vyšších úvěrů. (Viz Příloha PIV.)

SILNÉ STRÁNKY: možnost kdykoliv ukončit nízká cena k vysokému krytí variabilita připojištění	PŘÍLEŽITOSTI: velká konkurence vylevňuje stále nové druhy a varianty
SLABÉ STRÁNKY: vyšší věk zdražuje pojištění žádná spořicí složka	HROZBY: nezájem o finanční produkty neznalost snižuje potřebu

Zdroj: Vlastní

Tab. 19. SWOT analýza RŽP

10 DAŇOVÁ UZNATELNOST ŽPoj

Nespornou výhodou životního pojištění je daňová uznatelnost zaplaceného pojistného. Novela zákona o daních z příjmů umožňuje odepisovat ze základu daně z příjmů příspěvek na životní pojištění. Pokud uzavřu více pojistných smluv, částky pro odpočet se sčítají.

Z daní nelze odečítat částku na úrazové pojištění, na pojištění závažných onemocnění nebo pojištění zproštění od placení, i když tato připojištění zpravidla bývají součástí pojistné smlouvy. (Viz Příl. PV.)

Podmínky:

Pro uplatnění daňového odpočtu je třeba splnit zákonem stanovené podmínky. Tou základní je tzv. 60/60, tj. výplata pojistného plnění je v rámci pojistné smlouvy sjednána až po 5 letech (60 měsících) od uzavření pojistné smlouvy a současně nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne poplatník 60 let věku, dále osoba pojištěného je shodná s osobou plátce pojištění a plátce daně z příjmu. Pro odečet zaplaceného pojistného musí pojistné smlouvy splňovat ještě minimální pojistná částka, která činí: u smluv s pojistnou dobou od 5 do 15 let 40 000 Kč a u smluv s pojistnou dobou nad 15 let 70 000 Kč.

Ze základu daně si můžu odečíst i pojistné na jednorázově placenou smlouvu. Zaplacené pojistné se poměrně rozpočítá na zdaňovací období podle délky trvání pojištění s přesností na dny. Například když smlouva je uzavřena na 5 let s jednorázovým pojistným 60 000 Kč, můžete si odečíst v jednotlivých letech postupně 500 Kč, 12 000 Kč, 12 000 Kč, 12 000 Kč, 12 000 Kč a 11 500 Kč.

Úspory na dani

Zákon o daních z příjmů mě umožňuje odečíst ze základu daně z příjmů příspěvek na životní pojištění. Maximální odečitatelná částka činí jak pro zaměstnance, tak i pro osoby samostatně výdělečně činné 12.000 Kč ročně. (Viz Příloha PV.)

Úspory zaměstnavatele

Nejen zaměstnanec si může díky životnímu pojištění snížit daně. Stejně tak může učinit i zaměstnavatel. Až do konce roku 2007 si zaměstnavatel přispívající na životní pojištění

svých zaměstnanců mohl odečíst ze základu pro výpočet daně až 8000 Kč ročně na každého zaměstnance. Ve snaze zjednodušit systém odpočtů byl zákonodárci stanoven jeden jediný limit ve výši 24 000 korun, platný současně pro životní pojištění i penzijní připojištění. Podle nových pravidel může zaměstnavatel přispět celých 24 000 korun buď na penzijní připojištění, nebo jako pojistné na soukromé životní pojištění anebo tuto sumu rozdělit v jakémkoli poměru mezi tyto dva finanční produkty.

Z částky příspěvku zaměstnavatele na životní pojištění neplatí zaměstnanec navíc ani sociální, ani zdravotní pojištění. Následující tabulka ukazuje výši roční daňové úspory zaměstnavatele. (Viz Příl. PV.)

Příklad

Pro příklad daňové výhodnosti ŽP uvádím tabulku ukazující výhody vyplývající z přispívání zaměstnavatele oproti obvyklému mzdovému navýšení. Zaměstnavatel, který chce zvýšit příjem svého zaměstnance, má dvě možnosti: **přímé navýšení hrubé mzdy** nebo **příspěvek na životní pojištění**.

Jaký přínos z obou variant vyplývá, znázorňuje následující tabulka, ve které se zaměstnavatel rozhodne zvýšit příjem zaměstnance o 1000 korun měsíčně. (předpokládaný příjem 20 000 Kč. (Viz Příl. PV.)

Zrušení pojistného

Pokud ZP bude zrušeno nebo zkrácena doba jeho trvání, přestane pojištění splňovat podmínky daňové uznatelnosti a nárok na uplatnění odpočtu nezdanitelné části základu daně zaniká. V takovém případě pak musím podat daňové přiznání za zdaňovací období, ve kterém jsem pojištění zrušil či změnil, a uvést v něm jako příjem částky, o které jsem si za dobu trvání pojištění z důvodu zaplaceného pojistného snížil základ daně. V daňovém přiznání to uvádím jako ostatní příjem, dle §10 zákona o daních z příjmů.

Praktický příklad:

Pokud pan Novák zruší během letošního roku životní pojištění, přitom si v předcházejících třech letech snížil daňový základ vždy o 12 000 Kč. V daňovém přiznání za rok 2011 podaném v březnu 2012 tak bude muset pan Novák zvýšit svůj daňový základ o 36 000 Kč (bude

se jednat o příjmy dle § 10). Na dani z příjmu fyzických osob tak zaplatí pan Novák o 5 400 Kč (15 % z 36 000 Kč), než kdyby smlouvu nezrušil.

V dalších letech bude daňový doplatek vyšší:

Od roku 2013 se plánuje zvýšení rovné sazby daně z příjmu fyzických osob z 15 % na 19 %. Pokud by tedy zrušil pan Novák pojistnou smlouvu v roce 2013 a předtím si v předcházejících třech letech snížil daňovou povinnost vždy o 12 000 Kč, tak by byla jeho daňová povinnost vyšší o 6 840 Kč (19 % z 36 000 Kč). V tomto případě by byl daňový doplatek vyšší (o 1 440 Kč), než o kolik si snížil pan Novák daňovou povinnost v předchozích třech letech. Důvodem je zvýšení sazby daně z příjmu fyzických osob. Zrušení životní pojistky je nevýhodné i z daňového hlediska, na což mnozí zapomínají.

Změny v pojistné smlouvě, předčasné ukončení pojistné smlouvy odkupné

Z nejrůznějších ekonomických důvodů může dojít k tomu, že nemohu dál platit pojistné, sjednané ve smlouvě. Při předčasném ukončení smlouvy mám právo na tzv. odkupné či odbytné. Výše odbytného narůstá s celkovou dobou trvání doby pojištění. Je však velmi nevýhodné ukončit životní pojištění předčasně. Zejména v prvních 3-4 letech je riziko, že vypočtené odbytné bude velmi malé.

Pojistitelé proto nabízejí možné alternativy řešení. K těmto možnostem patří:

- *Snížení pojistného a vyloučení úrazové složky*
- *Redukce pojištění ve splaceném stavu*
- *Přerušení placení pojistného*

Vypovězení smlouvy o životním pojištění

Výpověď smlouvy není bez sankcí. Smlouvu je možné vypovědět zpravidla bez udání důvodů. Rozhodnu-li se pro vypovězení smlouvy, počítám s tím, že budete určitým způsobem „sankcionována“ a ve většině případů hodně ztratím. Jaké sankce budou z předčasného ukončení vyvozeny je dáno ve všeobecných smluvních podmínkách.

Obecně platí, že u KŽP a IŽP pojistek účastník pojištění nemá právo na navrácení všech vložených prostředků, ale pouze na tzv. *odbytné*. Jeho výše záleží na parametrech pojistky a době, po kterou bylo pojištění hrazeno. Obecně platí, že první dva až tři roky jde veškeré zaplacené pojistné na pokrytí nákladů pojišťovny a provizi, takže nedostanu téměř nic.

Pojištěný p. Adam Novák, nar. 15. 4. 1953
Datum uzavření smlouvy 18. 12.2009 do 18. 3. 2020
Lhůtní pojistné 649,-
Částka na smrt 36 400,-
Smrt úrazem 600 000,-, trvalé následky 800 000,-, trvalá invalidita 800 000,-
19. 3. 2011- provedena technická změna, vyloučení všech úrazových připojištění
20. 2. 2012 –požádal o ukončení smlouvy
Zaplaceno dosud 16 874,-
Částka k převodu na novou smlouvu: 3 146,-
Částka odkupného: 0,-Kč

Zdroj: Vlastní

Tab. 20. Příklad předčasného ukončení smlouvy IŽP Dynamik ČP a.s

Z příkladu vyplývá, že pojištěný si neujasněl při sjednávání, co od smlouvy očekává. Už po 2 letech provedl technickou změnu a vyloučil všechna úrazová připojištění, tím mu zůstalo jen pojištění na smrt na velmi malou částku. Po dobu prvních 2 let mu všechny platby pokrývaly technický základ a nespořil. Poté, když se rozhodl celou pojistku zrušit, z důvodů nespokojenosti s nastavením zjistil, nedostane žádné odbytné. Pravděpodobně bude jedním z nespokojených a odcházejících jinam. Nebyl dobře poučen při sjednávání poradcem.

11 MYLNÉ INFORMACE U VEŘEJNOSTI

Životní pojištění je pouze druh spoření

Pojištění bývá často srovnáváno s jinými spořicími produkty (např. s podílovými fondy, penzijním připojištěním, stavebním spořením). Z těchto srovnání pak často životní pojištění vychází jako méně výhodné. Je třeba si uvědomit, že životní pojištění samozřejmě může sloužit z části jako spoření, ale zejména kryje rizika pojištěného.

Životní pojištění lze kdykoliv zrušit jen s malou ztrátou

Na životní pojištění je třeba vždy pohlížet jako na strategický nástroj dlouhodobého charakteru. Při předčasném zrušení pojistné smlouvy a dodržení smluvních podmínek může být pojistníkovi vyplaceno tzv. odkupné (tj. část nespotřebovaného pojistného, kterou odborníci vypočítají pomocí pojistně-matematických metod k datu zániku daného pojištění). Obecně lze říci, že tato částka je v prvních letech trvání pojištění velice malá, neboť do její výše jsou zakalkulovány všechny náklady spojené s pojištěním. Ty jsou relativně velké, zejména pokud je pojistná smlouva sjednaná na 20 let. Jestliže není spokojenost s dosavadním produktem, lze ve většině případů přistoupit ke snížení pojištění na minimální částky. K výplatě odkupného lze přistoupit až v poslední řadě. Vždy se dopředu informovat, kolik činí odbytné.

Jednoduše lze porovnat nabídky jednotlivých pojišťoven

Srovnání produktů pojišťoven je velice obtížné – každá společnost má své produkty vytvořeny jinak. Porovnání proto vyžaduje znalost jejich struktury, aby šlo například srovnat jen stejná rizika. To samozřejmě od průměrné populace nelze očekávat. Běžný zájemce o životní pojištění často porovnává nesrovnatelné. Ve výsledku pak dochází ke zkreslení informací, a tím i k poškození samotného pojištěného. Doporučuji navštívit dobrého makléře.

Platba měsíčně 300 korun na životní pojištění - je dostatečné zabezpečení

Spousta občanů se mylně domnívá, že životní pojištění, které si v minulosti sjednali, jim poskytuje dostatečnou ochranu a díky němu si zároveň tvoří odpovídající finanční rezervu

do důchodového věku. Průběžně je nutno ujasňovat své potřeby a úměrně k nim aktualizovat pojistné částky. To co bylo dostačující před 10 lety, nemusí být dostačující dnes.

Ženy mají levnější životní pojištění než muži

Ženy se v průměru dožívají vyššího věku než muži. Proto také životní pojištění žen bylo dosud levnější než stejné pojištění pro muže. Jenže Evropská unie bojuje proti diskriminaci. I na špatných frontách. A tak pojišťovněm zakázala od konce letošního roku (konkrétně od 21. prosince 2012) rozlišovat mezi muži a ženami. Důsledek? Ženám se zdraží rizikové životní pojištění. Rozdíly mezi cenou životního pojištění mužů a žen přitom nejsou zanedbatelné. Doporučuji proto ženám, které nemají dosud uzavřenou pojistnou smlouvu urychlit rozhodnutí a uzavřít do konce srpna 2012.

Věk uzavření smlouvy	Pojistné		Pojistné ženy ku pojistnému muži
	žena/Kč	muž/Kč	%
20	436	678	64
30	460	794	58
40	550	1053	52
50	722	1523	47
60	1030	2243	46

Zdroj: Naše peníze, 2012

Tab. 21. Gendrové srovnání pojistného 2011

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo vytvořit podrobnou analýzu základních rozdílů mezi jednotlivými životními pojištěními jako pomůcku pro rozhodování o volbě životního pojištění. V teoretické části jsem popisovala základní fakta, zákonitosti a změny, které nejsou veřejnosti příliš známé. V praktické části jsem podrobněji analyzovala jednotlivé druhy a modelové příklady vybraných produktů. Pomocným hodnotitelem byl tým odborníků (300) sdružených ve Finanční akademii hodnotících v soutěži Zlatá koruna a také názory široké veřejnosti. Mezi odborné hodnotitele v týmu Zlatá koruna také patřil např. Ing. *Eduard Janota, ministr financí ČR, 2009* a *Petr Zapletal, generální ředitel, Pojišťovna České spořitelny Retail ČR/SR, 2008*. Dalším vodítkem byly zveřejňované informace jednotlivých společností na webových stránkách ale i v odborných publikacích a odborném tisku, určeném pracovníkům v pojišťovnictví. Podrobné informace a modelace jsem čerpala z dostupných materiálů společností.

Pro běžného občana, bez hlubších znalostí pojišťovnictví je těžké se rozhodnout pro tu správnou volbu životního pojištění. Informace je třeba roztřídit a uvážit všechna pro i proti, dále věk a finanční zajištění, jeho budoucí plány a rizikové faktory.

Z výše uvedených modelových situací a hodnocení vyplývá následující:

- U investičního životního pojištění doporučuji pečlivé zvážení, zda jsem schopen sledovat výnos a pohyb investic a zda mám dostatek trpělivosti ponechat své investované peníze dlouhodobě u pojišťovny. V IŽP se peníze vkládají do rizikovějších (a tedy výnosnějších) fondů. Poměr akcií v těchto fondech bývá velký, na dluhopisy už moc nezbude.
- U kapitálových životních pojištění doporučuji uzavřít v případě, že mám dostatek volných finančních prostředků. Požadujte od pojišťovny informace, do jakých fondů vlastně vaše peníze dává, případně byste se to měli sami dočíst na každoročním výpise. Přímou z názvu fondu nemusí být úplně patrné, co je vlastně zač, ale když si jeho jméno dáte do nějakého internetového vyhledávače, najdete informace.
- Nejvyšší preference a doporučení uzavřít udělují rizikovému životnímu pojištění v případě, že chci pokrýt jen nezbytně nutná rizika. RŽP je pojistka, kde si nic nespoříte. Prostě všechny peníze, které do pojištění dáváte, dáváte pojišťovně a na konci nevypadne ani koruna. Což nemusí být tak špatné, jak to vypadá. RŽP je vhodná,

pokud nemáte zrovna peněz nazbyt, ale pojistku potřebujete. Pojišťovna vás totiž nebude nutit spořit a nebude vám ukládat peníze, které jinak uvidíte (například) až za 30 let. Vynaložené investice v RŽP jsou adekvátní pojistnému krytí.

Nabídka životních pojištění je velmi široká a společnosti se předhánějí v nabídce množství připojištění. Doporučuji si zjistit u vybraných produktů názory a zkušenosti veřejnosti s daným produktem. Také doporučuji vyslechnout názor nezávislého makléře, který dokáže objektivně posoudit produkty z širší perspektivy. Schůzka s poradcem na pobočce pojišťovny by měla být jen částečným řešením. *Rozhodnutí každého jedince je velmi subjektivní a nelze vytvořit univerzální šablonu pro určitý typ, nebo věk, nebo povolání anebo říct že toto je jediné možné a správné řešení.*

Pojišťovnictví je obor, který se překotně vyvíjí a citlivě reaguje na změny v celosvětovém finančním měřítku. Je to zajímavý obor, kde je stále co objevovat a sledovat. Ale je to také svět tvrdého boje o jednotlivého pojistníka. Touto prací jsem chtěla vytvořit hlubší náhled do oblasti životního pojištění, abych přispěla k lepší orientaci ve spleti informací a také zlepšila finanční gramotnost laické veřejnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Bbh.cz* [online]. [cit. 2006-08-10]. Dostupný z WWW: <http://www.bbh.cz/Documents/Publications/BBH_Newsletter_Zakon_cz/>.
- BÖHM, Arnošt, 2010. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. 1.vyd. Praha: Vydavatelství Professional Publishing. ISBN 978-80-7431-035-5.
- CIPRA, Tomáš, 2004. *Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing. ISBN 80-247-0838-8.
- Cnb.cz* [online]. [cit. 2011-06-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnb.cz/>>.
- ČEJKOVÁ, Viktoria et al, 2006. *Pojišťovnictví*. 2.vyd. Brno: ESE MU. ISBN 80-210-3990-6.
- ČEJKOVÁ, Viktoria, 2002. *Pojistný trh*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing. ISBN 80-247-0137-5.
- Česká asociace pojišťoven* [online].[cit. 2011-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.cap.cz/>>.
- Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2011-11-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.cpoj.cz/>>.
- DAŇHEL, Jaroslav et al, 2005. *Pojistná teorie*. 1.vyd. Praha: Professional Publishing. ISBN 80-86419-84-3.
- DITTRICHOVÁ Jana, Václav JINDRA, 2010. *Kapitola z pojišťovnictví*.1vyd. Univerzita Hradec Králové: GAUDEAMUS. 296s.ISBN 978-80-7435-074-0.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva, 2005. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2.vyd. Praha: Ekopress. ISBN 80-86119-92-0.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL, 2010. *Teorie pojistných trhů*. 3.vyd. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-7431-015-7.
- Finance.cz* [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/>>.
- HRADEC Milan, ZÁRYBNICKÁ Jana a Václav KŘIVOHLÁVEK, 2007. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1.vyd. Praha: Vydavatelství VŠFS o.p.s. ISBN 80-86754-48-0.

Informace ze světa pojištění. [online]. [cit. 2012-02-15]. Dostupný z: WWW: <<http://www.opojisteni.cz/>>.

Měšec.cz [online]. [cit. 2011-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/>>.

Mediafax.cz [online]. [cit. 2011-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.mediafax.cz/ekonomika.Financninoviny.cz/>>.

Penizenavic.cz [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.penizenavic.cz/>>.

Pojistný obzor [online]. [cit. 2011-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.pojistnyobzor.cz/pojistne-rozpravy/Archiv/Anotace/2011/>>

Pojišťovny.com [online]. [cit. 2012-01-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.pojistovny.com/aktuality//>>.

System online. [online]. [cit. 2011-10-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.systemonline.cz/clanky/solvency-ii-dusledky-pro-rizeni-rizik-v-pojistovnictvi.cz/>>.

Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 409/2010 Sb. a zákona č. 188/2011 Sb. ze dne ze dne 22. července 2009 a Změna: 409/2010 Sb. A Změna: 188/2011 Sb. a Změna: 420/2011 Sb. s doplněním dalších zákonů In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 277.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČP	Česká pojišťovna
ČR	Česká republika
ČNB	Česká národní banka
ČS	Česká spořitelna
EU	Evropská Unie
IŽP	Investiční životní pojištění
KŽP	Kapitálové životní pojištění
RP	Rizikové pojištění
RŽP	Rizikové životní pojištění
TUM	Technická úroková míra
ZPoj	Zákon o pojišťovnictví
ŽP	Životní pojištění
ŽPoj	Životní pojištění

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf. 1. Finanční gramotnost populace.....</i>	<i>33</i>
<i>Graf. 2. Postup při předložení smlouvy</i>	<i>34</i>
<i>Graf. 3. Chování populace při předložení smlouvy</i>	<i>34</i>
<i>Graf. 4. Chování populace při předložení smlouvy</i>	<i>35</i>
<i>Graf. 5. Produkty, které používají oslovení respondenti</i>	<i>36</i>
<i>Graf. 6. Informační zdroje k životnímu pojištění</i>	<i>37</i>
<i>Graf. 7. Podíl poplatků na celkové nákladovosti běžného IŽP</i>	<i>85</i>

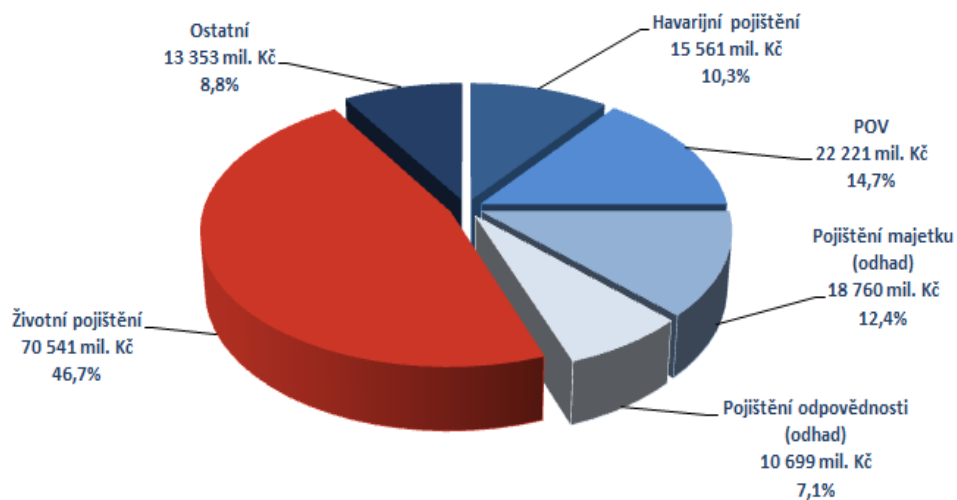
SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Výpočtové ukazatele</i>	28
<i>Tab. 2. Vzorce výpočtu nettopojistného</i>	29
<i>Tab. 3. Vybrané ukazatele přímých obchodů v životním pojištění</i>	39
<i>Tab. 4. Modelový příklad Perspektiva 7NB Kooperativa</i>	41
<i>Tab. 5. Modelový příklad Diamant Česká pojišťovna</i>	43
<i>Tab. 6. Modelový příklad Sluníčko Česká pojišťovna</i>	44
<i>Tab. 7. Souhrnné hodnocení vybraných produktů IŽP</i>	45
<i>Tab. 8. SWOT analýza IŽP</i>	46
<i>Tab. 9. Modelový příklad Harmonie Kooperativa</i>	48
<i>Tab. 10. Modelový příklad Patriot</i>	48
<i>Tab. 11. Modelový příklad KOMBID</i>	50
<i>Tab. 12. Souhrnné hodnocení vybraných produktů KŽP</i>	51
<i>Tab. 13. Modelový příklad MULTIRISK Česká pojišťovna</i>	52
<i>Tab. 14. Modelový příklad pojistná částka pevná</i>	53
<i>Tab. 15. Modelový příklad pojistná částka klesající</i>	54
<i>Tab. 16. Modelový příklad Rubikon Kooperativa</i>	55
<i>Tab. 17. Modelový příklad ProSichr Wustenrot</i>	55
<i>Tab. 18. Souhrnné hodnocení vybraných produktů RŽP</i>	56
<i>Tab. 19. SWOT analýza RŽP</i>	58
<i>Tab. 20. Příklad předčasného ukončení smlouvy IŽP Dynamik ČP a.s</i>	62
<i>Tab. 21. Gendrové srovnání pojistného 2011</i>	64
<i>Tab. 22. Druhy životního pojištění</i>	75
<i>Tab. 23. Úmrtnostní tabulky</i>	76
<i>Tab. 24. Vývoj klesající pojistné částky pro smrt</i>	77
<i>Tab. 25. Výpočet roční pojistné částky pro krytí hypotéky klesající s invaliditou</i>	77
<i>Tab. 26. Platba životního pojištění a daňové úspory</i>	78
<i>Tab. 27. Výše daňové úspory u zaměstnavatele</i>	79
<i>Tab. 28. Rozdíly ve mzdě</i>	79
<i>Tab. 29. Modelace nabídky PERSPEKTIVA</i>	80
<i>Tab. 30. Ceny a výnosnost podílových jednotek PERSPEKTIVA</i>	81
<i>Tab. 31. Předpokládaný vývoj hodnoty pojištění Patriot:</i>	86
<i>Tab. 32. Předpokládaný vývoj hodnoty pojištění</i>	89

SEZNAM PŘÍLOH

- PŘÍLOHA PI: STRUKTURA POJISTNÉHO TRHU 2010 (údaje za ČAP)
- PŘÍLOHA PII: DRUHY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ
- PŘÍLOHA PIII: PŘÍKLAD ÚMRTNOSTNÍ TABULKY DLE ČSU
- PŘÍLOHA PIV: VÝVOJ KLESAJÍCÍ POJISTNÉ ČÁSTKY
- PŘÍLOHA PV: DAŇOVÉ ÚSPORY
- PŘÍLOHA PVI: KOOPERATIVA PERSPEKTIVA
- PŘÍLOHA PVII: VÝVOJ CEN PODÍLOVÝCH JEDNOTEK 2012
- PŘÍLOHA PVIII: VÝKONNOST FONDŮ ČP INVEST
- PŘÍLOHA PIX: ČESKÁ POJIŠŤOVNA- KŽP PATRIOT
- PŘÍLOHA PX: ČESKÁ POJIŠŤOVNA- KŽP KOMBID
- PŘÍLOHA PXI: ČESKÁ POJIŠŤOVNA- RŽP MULTIRISK
- PŘÍLOHA PXII: PODÍL NA TRHU DLE CELKOVÉHO POJISTNÉHO

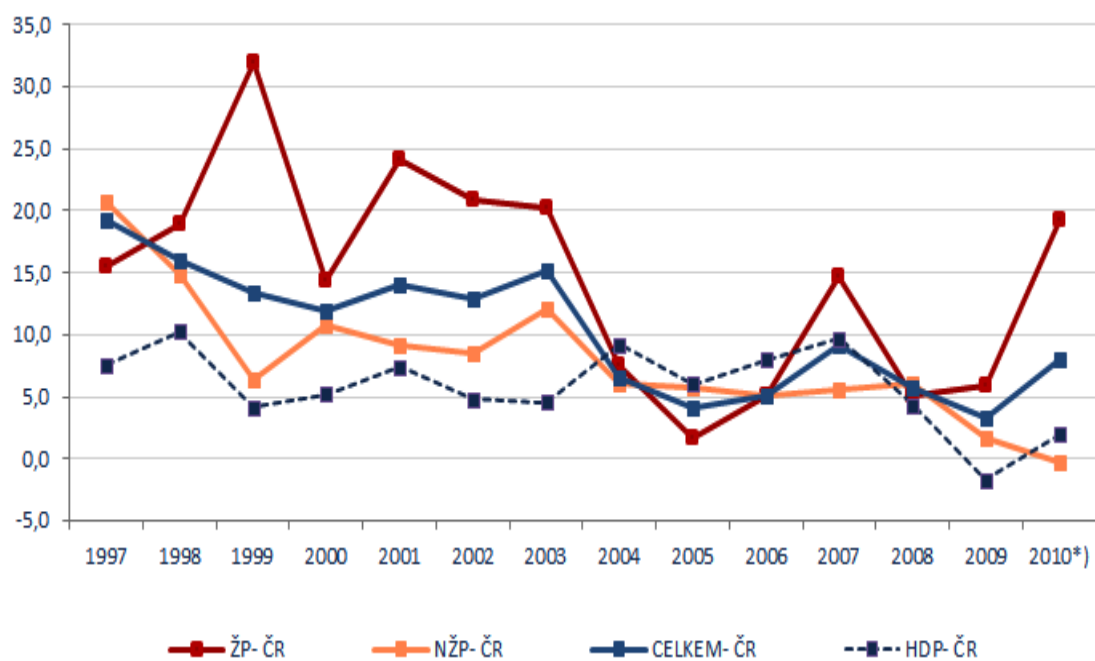
PŘÍLOHA PI1: STRUKTURA POJISTNÉHO TRHU 2010 (ÚDAJE ZA ČAP)

Zdroj: ČAP

Graf. 7. Skladba pojistného v ČR

VÝVOJ PŘEDEPSANÉHO POJISTNÉHO A HDP (MEZIROČNÍ ZMĚNY)

Zdroj: ČAP

Graf. 8. Vývoj pojistného

PŘÍLOHA PII2: DRUHY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Název	Druhy životního pojištění				
	rizikové	kapitál.	flexibilní	investiční	důchodové
Krytí rizika smrti	ano	ano	ano	ano	ne
Tvorba kapitál. hodnoty	ne	ano	ano	ano	ano
Akt. ovlivňování výnosu	ne	ne	ne	ano	ne
Garantované zhodnocení	ne	ano	ano	ne	ano
Flexibilita	ne	ne	ano	ano	ne
Daňová uznatelnost	ne	ano	ano	ano	ano

Zdroj: Opojištění

Tab. 22. Druhy životního pojištění

PŘÍLOHA PIII3: PŘÍKLAD ÚMRTNOSTNÍ TABULKY DLE ČSU

2006- 2010	Okres: Vsetín CZ0723						
Ženy Females							
věk <i>age</i>	qx	px	lx	dx	Lx	Tx	ex
0	0,002759	0,997241	100000	276	99763	8042790	80,43
1	0	1	99724	0	99724	7943027	79,65
2	0,000586	0,999414	99724	58	99695	7843303	78,65
10	0	1	99657	0	99657	7045995	70,7
11	0	1	99657	0	99657	6946338	69,7
12	0	1	99657	0	99657	6846680	68,7
24	0,000247	0,999753	99305	25	99293	5652529	56,92
25	0,000136	0,999864	99280	13	99274	5553236	55,93
30	0,000441	0,999559	99171	44	99149	5057046	50,99
43	0,001522	0,998478	98491	150	98416	3771566	38,29
60	0,005525	0,994475	93552	517	93293	2130434	22,77
65	0,010081	0,989919	89886	906	89433	1670898	18,59
70	0,015675	0,984325	84659	1327	83995	1233729	14,57
73	0,023254	0,976746	80180	1865	79248	986122	12,3
79	0,048133	0,951867	65847	3169	64262	544310	8,27
80	0,055209	0,944791	62677	3460	60947	480048	7,66

Zdroj: ČSU

Tab. 23. Úmrtnostní tabulky

PŘÍLOHA PIV4: VÝVOJ KLESAJÍCÍ POJISTNÉ ČÁSTKY

Rok	1. desetiletí	2. desetiletí	3. desetiletí	4. desetiletí	5. desetiletí
1.	1 000 000	921 241	792 950	583 978	243 584
2.	993 738	911 041	776 336	556 915	199 501
3.	987 163	900 331	758 891	528 499	153 215
4.	980 260	889 086	740 573	498 662	104 614
5.	973 011	877 279	721 340	467 333	53 583
6.	965 400	864 881	701 146	434 438	-
7.	957 408	851 863	679 941	399 898	-
8.	949 017	838 194	657 676	363 632	-
9.	940 206	823 842	634 299	325 551	-
10.	930 955	808 773	609 752	285 567	-

Zdroj: Vlastní, JOSWepos

Tab. 24. Vývoj klesající pojistné částky pro smrt

	smrt běžná** tisíc	smrt úrazem milion	trvalé následky tisíc	trvalá invalidita milion	zdravotní dotazník	roční pojistné Kč
muž 20 let	500	1	500	1	úplný	5436,-
muž 30 let	500	1	500	1	úplný	6168,-
muž 40 let	500	1	500	1	úplný+dotazník	7560,-
muž 50 let	500	1	500	1	úplný +dotazník*	10116,-

Vypočteno dle ČP a.s. JOSWEPOS systém
riziková skupin=1 , sjednáno do 65 let, dle tabulky ČP a.s., *-může dojít k nepřijetí do pojištění
**smrt běžná- s klesající částkou, 5% úrok

Zdroj: Vlastní, JOSWepos

Tab. 25. Výpočet roční pojistné částky pro krytí hypotéky klesající s invaliditou

PŘÍLOHA PV5: DAŇOVÉ ÚSPORY

	Daňově uznat.	Daňově neuznat.
Smrt běžná	100	-
Dožití	400	-
Trvalá invalidita	200	-
	700	-
Závažná onemocnění	-	300
Úrazové pojištění	-	165
Cp zdraví	-	100
	-	565
Měsíční platba	-	1 265
Roční pojistné	-	15 180
Danově uznatelný		
Odpočet	-	8 400

Zdroj: Vlastní

Tab. 26. Platba životního pojištění a daňové úspory

Měsíční pojistné	Roční odpočet od základu daně	Roční úspora na dani (rovná sazba daně 15 %)
100	1 200	180
200	2 400	360
300	3 600	540
400	4 800	720
500	6 000	900
600	7 200	1 080
700	8 400	1 260
800	9 600	1 440
900	10 800	1 620
1 000	12 000	1 800
nad 1 000	12 000	1 800

Měsíční příspěvek	Roční příspěvek	Roční daňová úspora v jednotlivých letech			
		2007	2008	2009	2010
		-24%	-21%	-20%	-19%
300	3 600	864	756	720	684
500	6 000	1 440	1 260	1 200	1 140
1 000	12 000	2 240	2 520	2 400	2 280
1 500	18 000	2 240	3 780	3 600	3 420
2 000	24 000	2 240	5 040	4 800	4 560

Zdroj: Vlastní

Tab. 27. Výše daňové úspory u zaměstnavatele

	Navýšení hrubé mzdy	Příspěvek na život. pojištění
Zvýšení hrubého příjmu zaměstnance	1 000	1 000
Zvýšení čistého příjmu zaměstnance	665	1 000

Měsíční náklady vynaložené zaměstnavatelem na zvýšení příjmu		
Zdravotní pojištění	90	0
Sociální pojištění	260	0
Měsíční náklady na zaměstnance	1 350	1 000

Roční náklady vynaložené zaměstnavatelem na zvýšení příjmu		
Roční náklady na 1 zaměstnance	16 200	12 000
Roční náklady na 50 zaměstnanců	810 000	600 000

Tab. 28. Rozdíly ve mzdě

PŘÍLOHA PVI6: KOOOPERATIVA PERSPEKTIVA

► Nabídka Univerzálního životního pojištění PERSPEKTIVA

	Platba	Mínimální	Doporučené	Na rizika	Doba trvání pojištění	37 let
Měsíční pojistné	1 000 Kč	600 Kč	680 Kč	534 Kč	Celkem zapláceno klientem	444 000 Kč
Pojistné období	Měsíční	Mínimální lhůtní pojistné hrazené poj.-zam.			Daňová úspora	34 243 Kč
Lhůtní pojistné	1 000 Kč	-			Předpokládaná prémie za BŠ	16 247 Kč
Zvolená investiční varianta	Garantovaná			Modelový stav účtu na konci	281 271 Kč	

► Parametry pojištění

👤 Hlavní pojištěný: Adam Štastný								
Pohlaví:	muž	Vstupní věk:	28	Povolání:	administrativní pracovník	Riziková skupina:	1	
Riziko						PČ/Roč důchod	Do věku	Měs. poplatek
Pojištění pro případ dožití nebo smrti hlavního pojištěného - pojistná částka pro případ smrti nebo aktuální hodnota účtu pojistníka, je-li tato hodnota vyšší než pojistná částka pro případ smrti (varianta Maximum)						300 000 Kč	65	54.00 Kč
Automatické snížení pojistné částky pro případ smrti v 60ti letech						Ne		
Úrazové pojištění pro případ smrti následkem úrazu						500 000 Kč	65	40.00 Kč
Úrazové pojištění pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním, od 0,1%						400 000 Kč	65	80.00 Kč
Úrazové pojištění pro případ denního odškodného za následky úrazu s karenční dobou 7 dnů						200 Kč	65	130.00 Kč
Pojištění pro případ pobytu v nemocnici s karenční dobou 3 dny						200 Kč	65	8.00 Kč
Pojištění pro případ plné invalidity s výplatou konstantní pojistné částky - invalidita úrazem						500 000 Kč	65	25.00 Kč
👶 Pojištěné děti								
Jméno:	Sabína	Pohlaví:	žena	Vstupní věk:	5			
Riziko						PČ/Roč důchod	Do věku	Měs. poplatek
Úrazové pojištění dětí pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním						600 000 Kč	18	78.00 Kč
Úrazové pojištění dětí pro případ denního odškodného za následky úrazu s kar. dobou 7 dnů						300 Kč	18	105.00 Kč
Pojištění pro případ pobytu dítěte v nemocnici s karenční dobou 3 dny						200 Kč	18	14.00 Kč

Tab. 29. Modelace nabídky PERSPEKTIVA

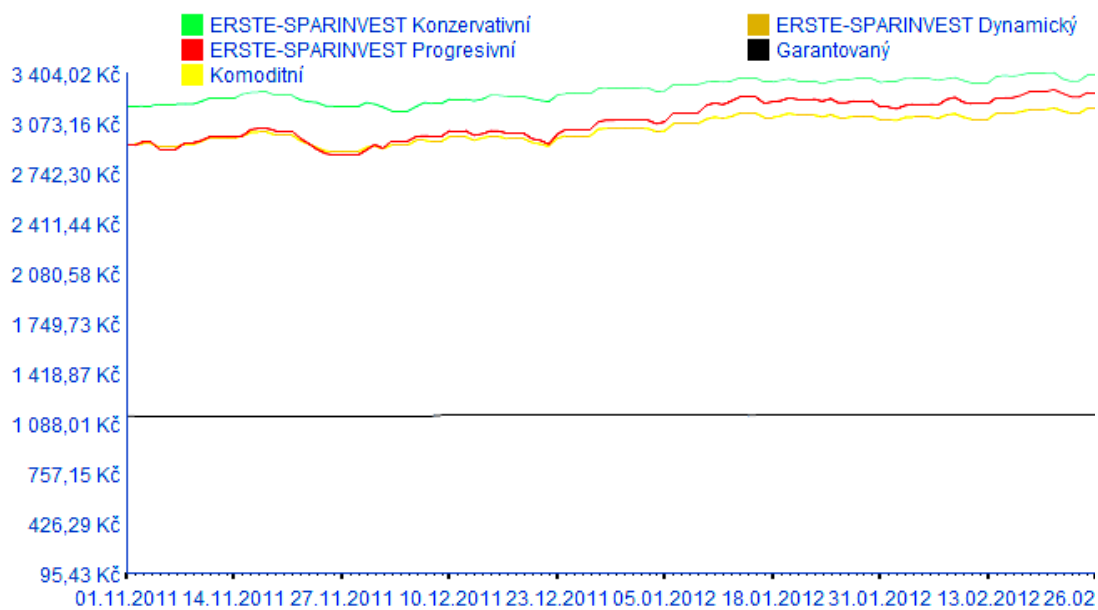
Rok	Jednorázové pojistné plnění v případě smrti hlavního pojistěného v Kč	Zaplaceno celkem v Kč	Hodnota účtu celkem v Kč	Odkupné v Kč	Odkupné / zaplacené pojistné celkem v Kč
1	300 000	12 000	0	0	0 %
2	300 000	24 000	0	0	0 %
3	300 000	36 000	0	0	0 %
4	300 000	48 000	0	0	0 %
5	300 000	60 000	948	848	1 %
6	300 000	72 000	5 854	5 754	8 %
7	300 000	84 000	10 881	10 781	13 %
8	300 000	96 000	16 007	15 907	17 %
9	300 000	108 000	21 228	21 128	20 %
10	300 000	120 000	26 515	26 415	22 %
11	300 000	132 000	31 862	31 762	24 %
12	300 000	144 000	37 283	37 183	26 %
13	300 000	156 000	42 761	42 661	27 %
14	300 000	168 000	50 704	50 604	30 %
15	300 000	180 000	58 789	58 689	33 %
16	300 000	192 000	67 041	66 941	35 %
17	300 000	204 000	75 451	75 351	37 %
18	300 000	216 000	84 013	83 913	39 %
19	300 000	228 000	92 707	92 607	41 %
20	300 000	240 000	101 544	101 444	42 %
21	300 000	252 000	110 492	110 392	44 %
22	300 000	264 000	119 588	119 488	45 %
23	300 000	276 000	128 856	128 756	47 %
24	300 000	288 000	138 280	138 180	48 %
25	300 000	300 000	147 879	147 779	49 %
26	300 000	312 000	157 647	157 547	50 %
27	300 000	324 000	167 574	167 474	52 %
28	300 000	336 000	177 669	177 569	53 %
29	300 000	348 000	187 970	187 870	54 %
30	300 000	360 000	198 490	198 390	55 %
31	300 000	372 000	209 267	209 167	56 %
32	300 000	384 000	220 332	220 232	57 %
33	300 000	396 000	231 700	231 600	58 %
34	300 000	408 000	243 403	243 303	60 %
35	300 000	420 000	255 526	255 426	61 %
36	300 000	432 000	268 115	268 015	62 %
37	300 000	444 000	281 271	281 171	63 %

Název fondu	ceny podílových jednotek
ERSTE-SPARINVEST Konzervativní	3 361,39
ERSTE-SPARINVEST Dynamický	3 143,46
ERSTE-SPARINVEST Progresivní	3 252,71
Komoditní	95,47
Garantovaný	1 139,81

Tab. 30. Ceny a výnosnost podílových jednotek PERSPEKTIVA

PŘÍLOHA PVII7: VÝVOJ CEN PODÍLOVÝCH JEDNOTEK 2012 PERSPEKTIVA

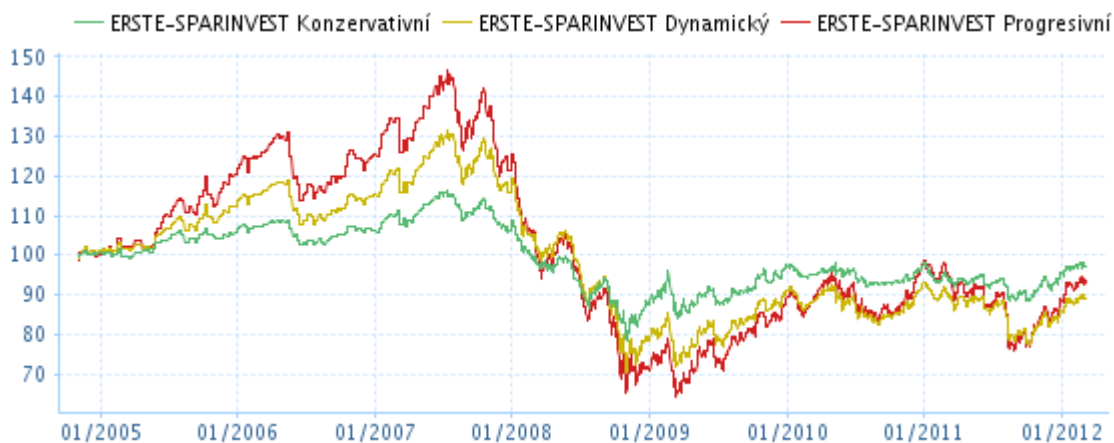
Graf. 9. Porovnání výkonnosti fondů Perspektiva

Zdroj: Kooperativa investiční fondy

Graf. 10. Porovnání výkonnosti fondů Perspektiva

(v CZK od 24. 11. 2004, hodnota fondu 24. 11. 2004 = 100%)

Zdroj: Kooperativa investiční fondy

PŘÍLOHA PVIII8: VÝKONNOST FONDŮ ČP INVEST

Zdroj: ČP INVEST

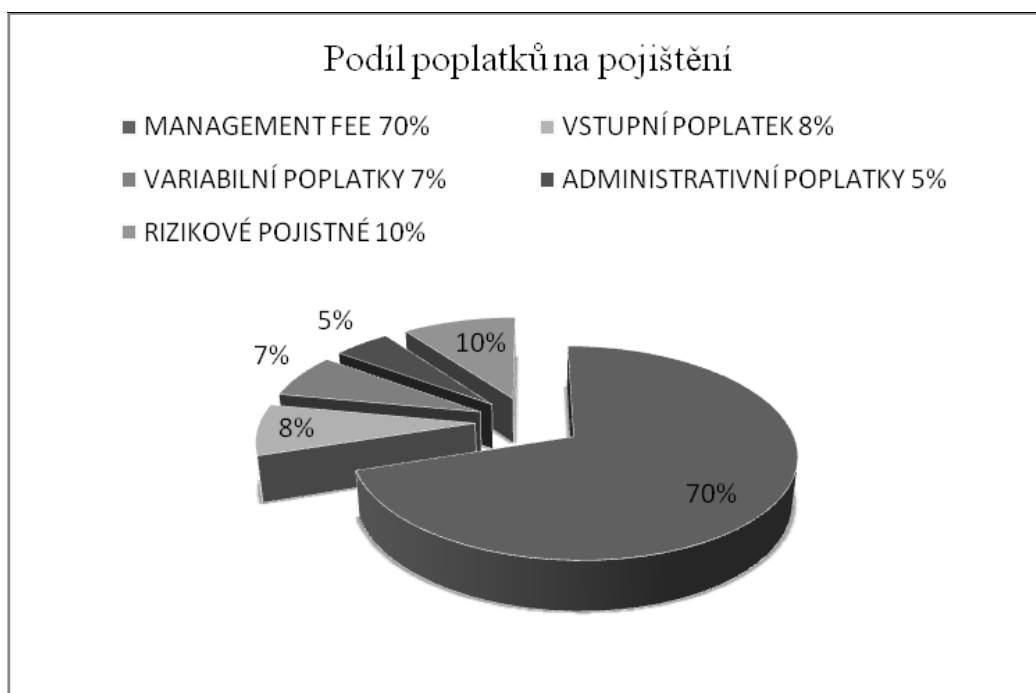
Graf. 11 Výkonnost konzervativního fondu ČP Invest

Výkonnost konzervativního fondu

Aktuální hodnoty majetku ke dni 06. 03. 2012:

- Vlastní kapitál na podílový list: 2 171 Kč
- Výkonnost fondu za rok 2011 = 0,93%
- Výkonnost fondu za rok 2010 = 1,35%
- Výkonnost fondu za rok 2009 = 3,88%

PŘÍLOHA PVIII9: PODÍL POPLATKŮ NA IŽP

Zdroj: O pojištění, 2011

Graf. 12. Podíl poplatků na celkové nákladovosti běžného IŽP

PŘÍLOHA PIX10: ČESKÁ POJIŠŤOVNA KŽP- PATRIOT

Modelace životního pojištění - **PATRIOT**

Základní údaje

1. Pojištěný:
Příjmení a jméno: **Jan Nový**
Rodné číslo: **840826/5236**
Vstupní věk: **28 let**

Pojistná doba: 15 let, počátek: 6. 3. 2012, konec: 5. 3. 2027

Nároky z pojištění - 1. pojištěný

A) Při úmrtí během pojištění

Nárok pro pozůstalé: ihned vyplacena sjednaná pojistná částka: 300 000 Kč
+ kapitálová hodnota, podíly na výnosech za dobu od počátku pojištění.

Plnění z připojištění - Pojištění pro případ nemoci 1. pojištěného

A) Pojištění plateb pojistného při pracovní neschopnosti

Obsahem pojištění je pojištění částky ve výši celkového běžného placeného pojistného z uzavřené smlouvy pro případ pracovní neschopnosti vzniklé jako důsledek nemoci nebo úrazu. Pojistné plnění je vypláceno měsíčně, překročí-li délka pracovní neschopnosti 30, 60, 90. dnů. Omezení:

- 1) Čekací lhůta činí 3 měsíce od sjednání počátku pojištění - během ní není právo na plnění. V případě hospitalizace v důsledku úrazu čekací lhůta odpadá.
- 2) Uplatňuje se vyluka při pracovní neschopnosti vzniklé v příčinné souvislosti s následky předchozích onemocnění a úrazů.

Plnění z připojištění - Úrazové připojištění 1. dospělého

Jméno pojištěného: Jan Nový

A) Plnění za dobu nezbytného léčení úrazu, varianta DNL-15: (pojistné: 172 Kč)
Denní plnění ve výši 200 - 600 Kč podle délky léčení. Úraz musí být v léčení minimálně 15 dnů.
do 120. dne se vyplácí 200 Kč, do 240. dne 400 Kč,
do 365. dne se vyplácí 600 Kč, plnění celkem za rok: 147 000 Kč

B) Plnění za trvalé následky úrazu od 0,01 %: (pojistné: 192 Kč)
Příslušné procento z částky: 600 000 Kč
Při vyšším rozsahu následků se plnění progresivně zvyšuje podle pojistných podmínek až na částku: 3 000 000 Kč

C) Plnění za smrt následkem úrazu: (pojistné: 24 Kč)
Je vyplacena částka: 800 000 Kč

D) Plnění za smrt následkem úrazu v motorovém vozidle: (pojistné: 16 Kč)
Je vyplacena částka: 800 000 Kč

Výplata při dožití se konce pojistné doby

Při dožití se konce pojištění bude vyplaceno:

V případě podílu na výnosech: 0,5 %
Kapitálová hodnota: 63 394 Kč
Podíly na výnosech z rezerv: + 2 388 Kč

CELKEM: 65 782 Kč

Shrnutí a pojistné:

Základní pojištění 1. pojištěného:

Pojistná částka pro případ smrti: 300 000 Kč

Lhůtní pojistné:

Celkové lhůtní pojistné: 765 Kč

Frekvence placení: 12 x ročně

Základní pojištění (zahrnuje životní pojištění 1. pojištěného ve sjednaném rozsahu)

422 Kč 10,0 % = -42 Kč 379 Kč

Úrazové pojištění dospělých 404 Kč 10,0 % = -40 Kč 364 Kč

Pojištění pro případ nemoci - A) Pojištění plateb pojistného při pracovní neschopnosti
24 Kč 10,0 % = -2 Kč 22 Kč

Celkové zaplacené běžné pojistné za životní pojištění: 379 x 12 x 15 = 68 220 Kč

Sjednaný program (alokační poměr pro umístění pojistného):

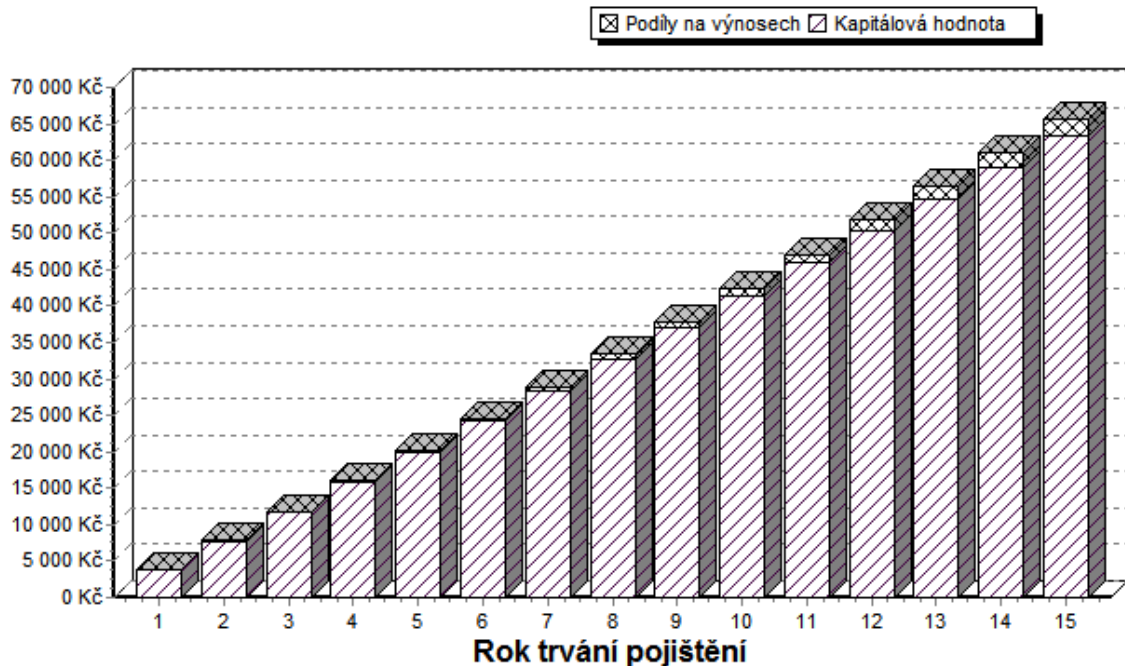
Umístění pojistného	Běžné pojistné Nový konzervativní program	Mimořádné pojistné Nový konzervativní program
Kapitálová hodnota s garantovanou technickou úrokovou mírou	50 %	0 %
Kapitálová hodnota s vyhlášenou úrokovou mírou	50 %	100 %

Pojistné částky a pojistné mohou být pro následující pojistný rok automaticky zvyšovány s ohledem na index spotřebitelských cen publikovaných ČSÚ a růst nominálních mezd publikovaných ČSÚ za minulý rok. Indexace pojištění nebude provedena v případě, že došlo ke zvýšení rizikového pojistného po ocenění zdravotního stavu pojištěného.

Rok trvání smlouvy	Kapitálová hodnota*		Podíly na výnosech	Celkem	Hodnota odkupného
	garantovaná (KHBg)	negarantovaná (VUM)			
1.	2 486 Kč	1 353 Kč	10 Kč	3 849 Kč	0 Kč
2.	5 012 Kč	2 740 Kč	40 Kč	7 792 Kč	324 Kč
3.	7 586 Kč	4 162 Kč	90 Kč	11 838 Kč	4 836 Kč
4.	10 195 Kč	5 619 Kč	160 Kč	15 974 Kč	9 448 Kč
5.	12 842 Kč	7 113 Kč	251 Kč	20 206 Kč	14 164 Kč
6.	15 513 Kč	8 644 Kč	364 Kč	24 521 Kč	18 972 Kč
7.	18 210 Kč	10 214 Kč	498 Kč	28 922 Kč	23 875 Kč
8.	20 917 Kč	11 822 Kč	654 Kč	33 393 Kč	28 860 Kč
9.	23 624 Kč	13 471 Kč	833 Kč	37 928 Kč	33 918 Kč
10.	26 315 Kč	15 161 Kč	1 034 Kč	42 510 Kč	39 035 Kč
11.	28 980 Kč	16 893 Kč	1 258 Kč	47 131 Kč	44 202 Kč
12.	31 602 Kč	18 669 Kč	1 506 Kč	51 777 Kč	49 404 Kč
13.	34 174 Kč	20 489 Kč	1 777 Kč	56 440 Kč	54 637 Kč
14.	36 686 Kč	22 354 Kč	2 071 Kč	61 111 Kč	59 891 Kč
15.	39 127 Kč	24 267 Kč	2 388 Kč	65 782 Kč	-

Tab. 31. Předpokládaný vývoj hodnoty pojištění Patriot:

Výše rezervy pojištění

Graf. 13 Vývoj celkové hodnoty pojištění: PATRIOT

Běžně placené pojistné umístěné do kapitálové hodnoty s garantovanou technickou úrokovou mírou je zhodnocováno technickou úrokovou mírou, která je garantovaná po celou dobu trvání pojištění, běžné nebo mimořádné pojistné umístěné do kapitálové hodnoty s vyhlášenou úrokovou mírou je zhodnocováno prostřednictvím vyhlášené úrokové míry, kterou vyhláší ČP a.s. a je uvedena v Sazebníku poplatků.

Uvedené hodnoty jsou modelovým příkladem vývoje pojištění za předpokladu dosažení stanoveného podílu na výnosech a dále za předpokladu, že nedojde ke zvýšení rizikového pojistného po ocenění zdravotního stavu pojištěného, ani k jiné změně parametrů pojištění. Při výplatě pojistného plnění (v případě dožití a v případě odkupného) a při mimořádném výběru bude uplatněna srážková daň v souladu se zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. Tato daň není v tabulce zohledněna. Tento modelový příklad není součástí pojistné smlouvy a nezavazuje Českou pojišťovnu a.s. (pojistitele) k žádnému plnění.

Pro ostatní podrobnější informace navštivte www.ceskapojistovna.cz

**U pojistných smluv uzavřených v aktuálním období se použije pro zhodnocení kapitálové hodnoty mimořádného pojistného, resp. kapitálové hodnoty s vyhlášenou úrokovou mírou zvýšená hodnota úroku platné po stanovenou dobu (viz Přehled poplatků).*

PŘÍLOHA PX11: ČESKÁ POJIŠŤOVNA- KŽP KOMBID

Modelace Kombinovaného vkladového pojištění KOMBID

Základní údaje

Pojištěný:

Příjmení a jméno: **Pan Novák Jan**
Rodné číslo: **820822/4125**
Vstupní věk: **30 let**
Pojistná doba: **10 let, počátek: 22. 2. 2012, konec: 21. 2. 2022**

Sjednaná pojištění:	Pojistná částka včetně návratného vkladu	návratný vklad
Pro případ dožití:	61 300 Kč	50 000 Kč
Pro případ úrazu:	44 874 Kč	
<u>Z toho:</u>	<u>Pojistná částka</u>	<u>návratný vklad</u>
smrt následkem úraz	600 000 Kč	7 086 Kč
trvalé následky úrazu včetně progresivního plnění od 0,01 %	300 000 Kč	37 788 Kč
Celková výše návratného vkladu	94 874 Kč	

Pojistné plnění

A) Při dožití se konce pojištění bude pojištěnému vyplaceno:

V případě podílu na hosp. výsledcích:	1,0 %	1,5 %
Sjednaná pojistná částka včetně vkladu:	106 174 Kč	106 174 Kč
Podíl na výnosech z rezerv:	+10 480 Kč	16 074 Kč
Celkem k výplatě:	116 654 Kč	122 248 Kč

B) Při úmrtí během pojištění

Nárok pro pojistníka: návratný vklad
+ předpokládaný podíl na výnosech z rezerv za dobu od počátku pojištění.

Plnění z úrazového pojištění dospělého

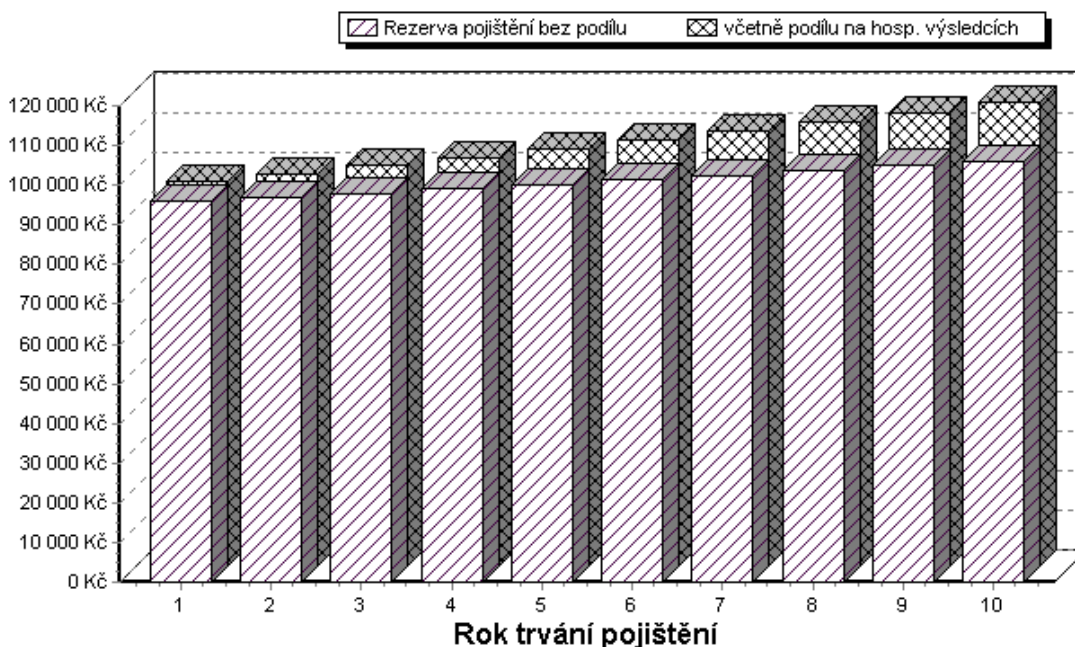
A) Plnění za trvalé následky úrazu od 0,01 %:	(návratný vklad: 37 788 Kč)
Příslušné procento z částky:	300 000 Kč
Při vyšším rozsahu následků se plnění progresivně zvyšuje podle pojistných podmínek až na částku:	1 500 000 Kč
B) Plnění za smrt následkem úrazu:	(návratný vklad: 7 086 Kč)
Je vyplacena pojistná částka:	600 000 Kč

Tabulka vývoje kapitálové hodnoty:
(při odkupném se vyplácí návratný vklad za celou smlouvu včetně úrazového pojištění)

Výroční den smlouvy	Rezerva pojištění	Podíl na výnosech z rezerv (v příp. 1,0 % podílu)	Rezerva celkem	Hodnota odkupného
22. 2. 2013	95 871 Kč	954 Kč	96 825 Kč	90 573 Kč
22. 2. 2014	96 894 Kč	1 927 Kč	98 821 Kč	94 199 Kč
22. 2. 2015	97 945 Kč	2 921 Kč	100 866 Kč	96 891 Kč
22. 2. 2016	99 024 Kč	3 935 Kč	102 959 Kč	97 702 Kč
22. 2. 2017	100 132 Kč	4 970 Kč	105 102 Kč	98 530 Kč
22. 2. 2018	101 272 Kč	6 026 Kč	107 298 Kč	99 375 Kč
22. 2. 2019	102 444 Kč	7 105 Kč	109 549 Kč	100 238 Kč
22. 2. 2020	103 650 Kč	8 207 Kč	111 857 Kč	101 120 Kč
22. 2. 2021	104 893 Kč	9 332 Kč	114 225 Kč	102 020 Kč
21. 2. 2022	106 174 Kč	10 480 Kč	116 654 Kč	-

Tab. 32. Předpokládaný vývoj hodnoty pojištění

Výše rezervy pojištění

Graf. 14. Vývoj celkové kapitálové hodnoty KOMBI D

Uvedené hodnoty jsou modelovým příkladem vývoje pojištění za předpokladu dosažení stanoveného výnosu z rezerv pojistného. Tento modelový příklad není součástí pojistné smlouvy a nezavazuje Českou pojišťovnu a.s. (pojistitele) k žádnému plnění.

Nárok na výplatu odkupného vzniká kdykoli po zaplacení návratného vkladu. Pojištěný (pojistník) má nárok na výplatu odkupného včetně 80% podílů na výnosech z rezerv pojistného, a to v následující výši:

1. rok trvání pojištění: návratný vklad bez 10 % vkladu a bez 320,- Kč (administrativní poplatek)

2. rok trvání pojištění: návratný vklad bez 5 % vkladu a bez 320,- Kč (administrativní poplatek) + 80 % podílů na výnosech

3. rok trvání pojištění: návratný vklad bez 2 % vkladu a bez 320,- Kč (administrativní poplatek) + 80 % podílů na výnosech

další roky: návratný vklad bez 320,- Kč (administrativní poplatek) + 80 % podílů na výnosech.

PŘÍLOHA PXI12: ČESKÁ POJIŠŤOVNA- RŽP MULTIRISK

Modelace komplexní rizikové pojištění - MULTIRISK

Základní údaje

	1. Pojištěný:
Příjmení a jméno:	Pan Novák Jan
Rodné číslo:	820626/0000
Vstupní věk:	30 let
Pojistná doba:	10 let, počátek: 24. 2. 2012, konec: 23. 2. 2022

Nároky z pojištění - 1. pojištěný

- A) Při plném invalidním důchodu (invalidity 3. stupně)
a) zproštění od placení pojistného (platí pojišťovna)
b) ostatní nároky zůstávají zachovány a pojištění pokračuje (mimo pojištění plateb pojistného při pracovní neschopnosti, které zaniká).
- B) V případě diagnózy závažného onemocnění
Pojištěnému je ihned vyplacena sjednaná pojistná částka: 300 000 Kč
a pojištěný si dále zvolí:
a) jednorázové plnění
b) výplatu ve formě důchodu.

Onemocnění: Cévní mozková příhoda, infarkt myokardu, operace věnčitých tepen, selhání ledvin, slepota, transplantace životně důležitých orgánů, zhoubné nádory (rakovina), encefalitida, hluchota, klišťová meningoencefalitida, meningitida, nezhoubný nádor mozku, operace srdeční chlopně, získané chronické srdeční onemocnění, onemocnění HIV získané při transfuzi krve, aplastická anemie, roztroušená skleróza, Parkinsonova choroba - dg.do 65 let, systémová sklerodermie, Alzheimerova nemoc - dg. do 65 let, systémový lupus erythematoses s postižením ledvin, lymfická borelióza, revmatická horečka, chronická virová hepatitida, tuberkulóza s postižením plicních funkcí, břišní tyfus, operace aorty, kardiomyopatie, tetanus, popáleniny, morbus bechtěrev, cirhóza jater, ochrnutí.
Pojistnou částku lze vyplatit po čekací době 6 měsíců.

Dojde-li k závažnému onemocnění, zaniká od nejbližší splatnosti po dni vzniku závažného onemocnění povinnost platit běžné pojistné.

- C) Při úmrtí během pojištění
Nárok pro pozůstalé: ihned vyplacena sjednaná pojistná částka: 300 000 Kč

Plnění z připojištění - Pojištění pro případ nemoci

- A) Pojištění plateb pojistného při pracovní neschopnosti

Obsahem pojištění je pojištění částky ve výši celkového běžného placeného pojistného z uzavřené smlouvy pro případ pracovní neschopnosti vzniklé jako důsledek nemoci nebo úrazu. Pojistné plnění je vypláceno měsíčně, překročí-li délka pracovní neschopnosti 30, 60, 90... dnů. Omezení:
1) Čekací lhůta činí 3 měsíce od sjednání počátku pojištění - během ní není právo na plnění. V případě hospitalizace v důsledku úrazu čekací lhůta odpadá.
2) Uplatňuje se výluka při pracovní neschopnosti vzniklé v přičinné souvislosti s následky předchozích onemocnění a úrazů.

Plnění z připojištění - Úrazové připojištění 1. dospělého

- A) Plnění za dobu nezbytného léčení úrazu, varianta DNL-15: (pojistné: 432 Kč)
Denní plnění ve výši 400 - 1 200 Kč podle délky léčení. Úraz musí být v léčení minimálně 15 dnů.

do 120. dne se vyplácí	400 Kč	do 240. dne	800 Kč	
do 365. dne se vyplácí	200 Kč	plnění celkem za rok:		294 000 Kč
B) Plnění za trvalé následky úrazu od 0,01 %:				(pojistné: 240 Kč)
Příslušné procento z částky:				600 000 Kč
Při vyšším rozsahu následků se plnění progresivně zvyšuje podle pojistných podmínek až na částku:				3 000 000 Kč
C) Plnění za smrt následkem úrazu:				(pojistné: 20 Kč)
Je vyplacena částka:				500 000 Kč
D) Plnění za smrt následkem úrazu v motorovém vozidle:				(pojistné: 18 Kč)
Je vyplacena částka:				600 000 Kč
E) Hospitalizace následkem úrazu:				(pojistné: 18 Kč)
Denní plnění ve výši:				300 Kč
Shrnutí a pojistné:				
Základní pojištění 1. pojištěného:				
Pojistná částka pro případ smrti (pevná):				300 000 Kč
Pojistná částka pro případ závažných onemocnění:				300 000 Kč
Zánik povinnosti platit pojistné v případě závažného onemocnění:				Sjednáno
Lhůtní pojistné:				
Celkové lhůtní pojistné				900 Kč
Frekvence placení:				12 x ročně
Základní pojištění (zahrnuje životní pojištění 1. dospělého ve sjednaném rozsahu)				252 Kč
Úrazové pojištění dospělých (cena zahrnuje slevu 15% za výši pojistných částek)				618 Kč
Pojištění pro případ nemoci - A) Pojištění plateb pojistného při pracovní neschopnosti				30 Kč

Pojistné částky a pojistné mohou být pro následující pojistný rok zvýšeny s ohledem na index růstu spotřebitelských cen publikovaný ČSÚ a růst nominálních mezd publikován ČSÚ za minulý rok, v souladu se zněním pojistných podmínek. Pojistník je oprávněn navržené zvýšení pojistného a pojistných částek odmítnout.

**PŘÍLOHA PXII13: PODÍL NA TRHU DLE CELKOVÉHO
POJISTNÉHO V ROCE 2010**

Česká pojišťovna a.s.	38 399 459	25,4
Kooperativa, pojišťovna, a.s.	30 894 705	20,4
Allianz pojišťovna, a.s.	10 651 217	7,0
ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB	10 235 126	6,8
Pojišťovna České spořitelny, a.s.	9 202 722	6,1
Komerční pojišťovna, a.s.	8 981 639	5,9
Generali Pojišťovna a.s.	8 946 565	5,9
Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.	6 371 840	4,2
ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro ČR	5 972 499	4,0
UNIQA pojišťovna, a.s.	4 971 504	3,3

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

Tab. 33. Podíly na trhu v roce 2010

